

SZEGEDI
ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM

TDK

KONFERENCIA

II. 5 - 6 - 7

SZEGEDI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖREINEK KONFERENCIÁJA

AZ ELŐADÁSOK KIVONATAI
ELHANGZÁSI SORRENDEN

1 9 7 6
II. 5-6-7.

AZ AREA POSTREMA SCANNING ELEKTRONMIKROSKÓPOS
VIZSGÁLATA PATKÁNYBAN

Ágoston Dénes és Bogdány Anikó

SZOTE Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézete

Az area postrema /AP a IV. agykamra caudalis végén elhelyezkedő, annak üregébe benyúló képlet, melynek működése máig sem tisztázott. A liquor térben elfoglalt különleges helyzete miatt fontos szerepe lehet a liquor milieu szabályozásában. Kísérleteinkben morphologiai bizonyítékokat kerestünk az AP receptor functiójára vonatkozóan. Mivel ez valószínűleg összefügg felszíni sajátosságaival, legtöbb információt a scanning elektronmikroszkópos /SEM/ vizsgálatoktól várhattunk. A SEM módszertanának elsajátítása mellett munkánk során új methodikai eljárásokat is kidolgoztunk, melyek jelentősen leegyszerűsítik a központi idegrendszer SEM-os vizsgálatát. Eredményeink szerint az AP caudalis felszíne nem különbözik a környező kamrai területekétől, cranialis felszínét bunkószerű képletek teszik jellegzetessé. Feltehető, hogy ezen specialis felszíni képződmények összefüggésben állnak az AP receptor functiójával. Másrésztől számos felvételünk bizonyítja, hogy az AP és a plexus choroideus között vascularis összeköttetés van. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy az AP közvetlenül befolyásolja a plexus choroideus működését.

Eredményeink új adatokat szolgáltatnak az AP functiójának és a liquor-összetétel szabályozásának megértéséhez.

Témavezető oktató: Dr. Karcsú Sarolta egyetemi tanársegéd

T. 10

K. 9

feladat
is szerepel
a dokum.
alatt.

A RENSCHAW-ELEMEK TOPOGRAPHIAI ANALÍZISE MACSKA
GERINCVELŐBEN

Kókai György és Jójárt István
SZOTE Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézete

Korábbi -részben saját- fénymikroszkópos histochemiai vizsgálatok szerint macska gerincvelő mellső szarvában jellegzetes, intenzív acetylcholinesterase /AChE/ reactiót mutató strukturák figyelhetők meg. Feltételezik, hogy ezen, Renschaw-elemnek nevezett kerek vagy ovoid alakú, 4-12 µm átmérőjű képletek, melyeket intenzív AChE-pozitív gyűrű övez, egy gátló interneuron dendritjeinek felelnek meg, amelyeket AChE-pozitív gyűrűként motoneuronális axoncollateralisok végződéseivel vesznek körül. A Renschaw-elemek morphologiai substratját képezhetik az ún. Renschaw-féle /recurrens/ gátlásnak. Munkánk során a Renschaw-elemek topographiai elhelyezkedését vizsgáltuk macska gerincvelő L₅ segmentumából készült sorozatmetszetekben. Megállapítottuk, hogy a Renschaw-elemek néhány kivételével, melyek a Rexed VIII. és IX. lamina területére esnek, elsősorban a VII. lamina területére lokalizálhatók. Jellegzetes a Renschaw-elemeknek a motoneuron poolokhoz viszonyított helyzete is, ugyanis döntően azokon kívül, de azok közelében találhatók.

A Renschaw-elemek általunk megállapított topographiai eloszlása csaknem teljesen egybeesik a Matsushita által leírt és gátló neuronként feltüntetett 3/c, 3/d, 3/e, 3/f és 3/g típusú interneuronok dendrit arbori-

ratiojával.

Témavezető oktató: Dr. Tóth Lajos egyetemi tanársegéd
Dr. Jancsó Gábor egyetemi tanársegéd

BAKER SAVANYU HAJMATEIN ELJÁRÁSAVAL POSITIV
REACTIOT ADÓ SEJTEK ELOSZTLASA PATKÁNY AGYÁBAN

Szabó Péter és Pető Béla

SZOTE Kórbonctani és Kórszövettani Intézet

A phosphorlipoidok, elsősorban lecithin és sphingomyelin, kimutatására használatos histochemiai módszerrel a neocortexben és paleocortexben, a cerebellaris cortexben, a hypothalamus magnocellularis magvaiban, a hypothalamus dorsalis részében a III. agykamra körül és a III. agykamrát bélelő ependymában negatív "árnyéksejtek" között kifejezetten pozitív reactiót adó sejtek mutathatók ki. Néha az idegsejtek nyúlványai is feltűnnek. Oil red O módszerrel a megjelölt elemek negatívak. Az electív festődés eltérő felépítésű és működésű elemek közös jellemvonása, a neuronokban különlegesen élénk phosphatida-anyagcserére utal.

T: 7

K: 8

Témavezető: Prof. dr. Bara Dénes

*szív mabakon
ott az alsó? alatt!
Sok hirtelen*

T: 9

K: 9

*Dr. Tóth -
A me. nem család
Kéne rejnnt
tagokból benn*

PATKÁNY HERE ULTRASTRUKTURÁJA

Jármay Katalin V. oh. és Fejes Irén IV. oh.
Kórbonctani és Kórszövettani Intézet, SZOTE

Ivarérett WISTAR patkány heréjét vizsgálták fény- és elektronmikroszkóposan. A fénymikroszkópos vizsgálat hagyományos paraffin metszeteken és durkupán - ACM-be ágyazott un. félvékony metszeteken történt. Megállapították, hogy a herecsatornák basalis membránját a membránba ágyazott keskeny sejtek rétegekre osztják. A spermatogoniumok "A" és "B" típusa a nucleus és nucleolus alapján különíthető el. Különös figyelmet szenteltek a Sertoli-sejtek és a spermatidák eltérő mitochondriumainak. A spermatidák metamorphosisa során megfigyelték, hogy a ballon-szerű mitochondriumok a sejttest szélére rendeződnek, vagy a spermium mitochondriális hüvelyét képezik. A spermatidák Golgi-apparátusa az acrosomát alkotja, a proximalis centriolum a flagellum kialakításában vesz részt. A Sertoli-sejtekben vizsgálták a spermiogenesis során mutakozó phagocytosis, illetve lysosoma tevékenységét. Az érett spermium fej- és fark keresztmetszetének vizsgálata különböző magasságokban.

Témavezető: Prof. Dr. Ormos Jenő

ADATOK A CSIRKE-EMBRYÓ PLEXUS CHORIOIDEUSÁNAK ELEKTRONMIKROSZKÓPOS MORPHOLÓGIÁJÁHOZ

Dux Ernő
SZOTE Orvosi Biológiai Intézet, Szeged

Előző vizsgálatainkban megállapítottuk, hogy a csirke-embryók liquorában a keltetés 12. napjától a basikus aminosavak mennyisége csökkent, és közvetlenül a kikelés előtt nem voltak kimutathatók. Jelen vizsgálatainkkal összefüggést kerestünk a liquor kémiai változása és a plexus chorioideus elektronmikroszkópos szerkezete között.

A 13. napos csirke-embryó choroid epithel sejtejében intenzív anyagcserét folytató, sötét matrixu cristás mitochondriumok és a boholy felszíne felé rendezett endoplasmás reticulum figyelhető meg. Feltűnőek a sejtközötti rés agykamrai beszájadásánál mindenütt megtalálható differenciált sejtkapcsolatok. A fejlődés 20. napján a choroid epithel sejtekben a mitochondriumok és az endoplasmás reticulum szerkezete hasonló a 13. napos csirke-embryóban látottakhoz. A sejtközötti tér több helyen hólyagszerűen kitágul, és a liquortér határán elhelyezkedő sejtközötti kapcsolatok jelentősen hosszabbak.

Feltehető, hogy ezek az ultrafiltrációt befolyásoló sejtkapcsolatok szerepet játszanak a liquor összetételének megváltozásában, de számolnunk kell az aktív sejtműködésre utaló tényezőkkel is.

Témavezető oktató: Dr. Kiszely György egyetemi tanár

T: 10
K: 8

Különbség a csirke-embryó és a csirke-embryó között. nem elég jó (szűkített képek)
Különbség a csirke-embryó és a csirke-embryó között. nem elég jó (szűkített képek)

SZÖVETTANI VIZSGÁLATOK KISÉRLETESEN ELŐIDÉZETT
SUBARACHNOIDEÁLIS VERZÉSBEN

Székely Judit - Komoly Sámuel
Kövér Ferenc - Bozóky Béla

SZOTE Ideg - Elme Klinika és Agykutató Intézet
SZOTE Kórbonctan - és Kórszövettani Intézet

A szerzők kutyákban subarachnoideális vérzést /SAV/ hoztak létre frissen levett heparinizált saját vénás vér cisternális befecskendezésével. A vér beadását követően figyelemmel kísérve a klinikai tüneteket, 1/2, 1, 2, 4, 12, 24 óra illetve 2, 3, 5, 6 és 9 nap múlva az állatokat Pentabarbitone Sodium-mal /Nembutal/ tulaltatták, majd az agyat és a nyaki nyirokcsomókat makroszkóposan és szövettani módszerekkel vizsgálták. Az agy feldolgozása során különös figyelmet fordítottak a cisterna magna körüli képletekre, a mesencephalonra, a hippocampusra és a hypothalamusra.

Megállapították, hogy a cisternálisan befecskendezett vér az agy bázisára sedimentálódik. A fentebb kiemelt basális struktúrákban nagy számú acut és chronicus typusu degeneratiót mutató idegsejtet, neurophagocytosist, valamint nagy számú PAS pozitív neuront és astrocytát figyeltek meg. Részletesen elemzik az agyoedema kiterjedését és fokozódását, különös tekintettel a vérköpennyel borított és attól távolabbi részekre. Berlini kék pozitivitás az ötödik nap után jelenik meg a subarachnoideális térben. A nyaki nyirokcsomókban a SAV -t követően nagymennyiségű vvt -t illetve vérbomlásterméket észleltek.

Jelen vizsgálatok alapul kívánnak szolgálni a humán SAV -el kapcsolatos therapiás kérdések kísérletes vizsgálatához.

Témavezető oktató: Dr. Csanda Endre egyetemi tanár
Dr. Szücs Attila adjunctus

T: 6
K: 4

Isal vlt?
Extravazáció - hasonló is
mivel megfigyelt

VÉR - AGY GÁT ZAVAROK VIZSGÁLATA VITÁLFESTÉKES
MÓDSZERREL EXPERIMENTÁLIS SUBARACHNOIDEÁLIS
VERZÉSBEN

Komoly Sámuel - Bozóky Béla
Székely Judit - Kövér Ferenc

SZOTE Ideg - Elme Klinika és Agykutató Intézet
SZOTE Kórbonctan - és Kórszövettani Intézet

Szerzők kutyákban subarachnoideális vérzést /SAV/ hoztak létre frissen levett heparinizált saját vénás vér cisternális befecskendezésével. Az állatok feláldozásuk előtt 24 órával intravénásan 50 mg/tskg Evans kéket /Fluka/ kaptak. Az állatokat a cisternális befecskendezést követően az 1., 2., 5. illetve 9. napon Pentabarbitone Sodium-mal /Nembutal/ tulaltatták, az agyat makroszkóposan, valamint rutin és fluorescens szövettani módszerekkel értékelték. Az agy feldolgozása során különös figyelmet fordítottak a cisterna magna körüli képletekre, a mesencephalonra, a hippocampusra, a basális temporális kéregre és a hypothalamusra.

25 mg/kg

Megállapították, hogy SAV -ben vitálfestéses módszerrel kiterjedt vér -agy gát /VAG/ károsodás mutatható ki. Elemzik a VAG - zavarok agyi localisatióját, annak időbeni változását. Eredményeik alapján feltételezik, hogy a SAV -t követő, szövettanilag is megfigyelhető agyoedema kialakulásában egyéb factorok mellett lényeges szerepet játszik az agyi erek kórosan megváltozott permeabilitása.

Témavezető oktató: Dr. Csanda Endre egyetemi tanár
Dr. Szücs Attila adjunctus

T: 6
K: 8

Insufficiencia } oedema
arteria magna }
Cystoexicosis
Vasogoniosis }

24 ? alvó állat
mimo Evans kéket
3-5 napos mak. oed.

TAPASZTALATAINK A DINITRO-O-KRESOL TARTALMU
NÖVÉNYVÉDŐSZER TOXICITÁSÁRÓL HUMAN LEUKOCYTA-
CULTURÁBAN

Páldy Anna

Közegészségtani és Járványtani Intézet

Környezetünk szennyeződésének az élő szervezet-
re gyakorolt hatásai közül a legnehezebben megítélhetők
az u.n. long term károsodások. Kiemelést a carcinogén
és egyéb mutagén hatások érdemelnek. A mutagének két
nagy csoportja közül /ionizáló sugarak és bizonyos ke-
mikáliák/ a kemikáliák kerültek az utóbbi időben a ku-
tatás előterébe. A kemizáció eredményeképpen ugyanis a
gyógyszerek, peszticidek, élelmiszeradalékok és egyéb
vegyyszerek óriási tömege kerül érintkezésbe az élővi-
lággal. A kemikáliáknak az emberi szervezetre gyakorolt
hatásai között módszertanilag igen fontos és járható
ut a chromosomákra gyakorolt hatás vizsgálata.

Az előadásban közreadott munkában az 50 % dinitro-
-o-kresol tartalmu Krezonit E növényvédőszer humán leu-
kocytákra való hatását tanulmányoztuk in vitro körülmé-
nyek között. Az in vitro sejttenyésztés-módszer előnye
többek között, hogy a chromosomák direkt vizsgálata
gyors értékelést tesz lehetővé.

Eddigi eredményeinkből valószínűnek látszik, hogy
a különböző koncentrációban alkalmazott dinitro-o-kresol
periferiás leukocytá-kulturában cytogenetikus hatásu.

Témavezető oktató: Dr. Nehéz Mária egyetemi tanársegéd

T: 6
K: 6

HERBICID /2,4-DICHLORPHENOXYACETAT/ HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA
ELTERŐ ANYAGCSERE TÍPUSU PATKÁNYIZMOKON

Dux László és Szabó Teréz IV.é.oh.
SZOTE Biokémiai Intézet

A 2,4-D hatásmechanizmusának vizsgálatát a kiterjedt
mezőgazdasági felhasználását kísérő mérgezések és a myopathiát
okozó hatása teszi szükségessé.

Intraperitonealisán 14 napon át kezelt patkányok vö-
rös, fehér és szivizmán vizsgáltuk a 2,4-D hatását. A sa-
vas foszfatáz aktivitása a fehér és a szivizomban szignifi-
kánsan emelkedett. Az LDH összaktivitás változása egyik izom-
típusban sem volt szignifikáns. Az LDH izoenzimek aktivitá-
sának arányában eltolódást észleltünk. Fehér izomban az
arány a sarcoplasmához kötött LDH 5 felé tolódott, szivizom-
ban a mitochondriális LDH 1 került túlsúlyba. Vörös izomban
az arány a kontrollhoz viszonyítva nem változott jelentősen.
A fehér és vörös izomban a mitochondriális MDH 4 részesedése
az összaktivitásból szignifikánsan csökkent. Szivizomban az
MDH 4 aránya nem mutatott jelentős változást.

Az irodalmi adatok és saját kísérleteink eredményei
alapján összeállítottuk a 2,4-D izomzatra gyakorolt hatásá-
nak valószínű mechanizmusát.

Témavezető oktató: Dr. Heiner né dr Mazareán Hortenzia adjunktus

T: 9
K: 9

Fehér izomra működés eredménye P. A.

ANYAGCSEREVIZSGÁLATOK PATKÁNY ÉS CSIRKE SZÍVIZOMBÓL
KÉSZÜLT SEJTTENYÉSZETBEN

Édes István V.oh.

SZOTE Biokémiai Intézet

Appela és Markert szerint az LDH izoenzimeket fel-
építő H és M alegységek két nem allélikus cisztron termékei.
Kaplan és munkatársainak adataiból ismert, hogy az izoenzi-
mak metabolikus reguláció alatt állnak. Kimutatták, hogy
az alegységeket szintetizáló gének aktivitása a szövetek
oxigénellátottságától függ. A szabályozás pontosabb mecha-
nizmusa azonban még nem ismeretes.

Kísérleteinkben a piroszólósav és a nikotinsavamid
hatását vizsgáltuk az alegységek megoszlására.

Modellként ujszülött patkány és embrionális csirke
szívből készült sejttenyészetet használtunk. Vizsgáltuk
a tenyészetek össz LDH aktivitását, izoenzim megoszlását
és tejsavtermelését. Adataink szerint 10^{-3} M piroszólósav
hatására patkány szívsejttenyészetben szignifikánsan nőtt
az M alegységek mennyisége. A nikotinsavamid sem a csirke,
sem a patkány szívsejttenyészetben nem okozott szignifikáns
változást.

Témavezető oktató: Dr. Heinerné Dr. Mazareán Hortenzia adjunktus

*Abin vizsga
szívből készült sejttenyészetben LDH
koncentráció 2. alom -
nem meggyőző*

IMMOBILIZÁCIÓ HATÁSA AZ ELTÉRŐ FUNKCIÓJU VÁZIZMOK
ENERGETIKAI FOLYAMATAIBAN SZEREPEK JÁTSZÓ KULCS-
ENZIMEKRE

Sziklai István IV.oh. és Édes István V.oh.
SZOTE Biokémiai Intézet

A klinikai gyakorlatban előforduló inaktivitások
izomatrofiák modellezésére elfogadott módszer az állat-
kísérletekben jól reprodukálható végtag immobilizáció.
A teljes vagy részleges immobilizálás kórélettani köve-
telményei, a legtöbb szempontból, azonosak a hosszú ágy-
nyugalom /"bedrest"/ vagy az egyes testrészek nem hasz-
nálat /"disuse"/ miatt fellépő izomatrofia folyamatával.
Az atrofia hatása az izom intermedier anyagcseréjében, az
enzimrendszer strukturájának, az enzimek aktivitásának
megváltozásában is manifesztálódik. Modellkísérletünkben
nyúl jobb hátsóvégtagjának immobilizálása után egy vörös
/M.soleus/ és egy fehér izomcsoport /M.gastrocnemius med.
et lat./ következő enzimeinek aktivitásváltozásait vizsgál-
tuk: Aldoláz, ALD /EC 4.1.2.13/; Kreastin - kináz, CK /EC.
2.7.3.2/; Glutaminsav - oxálecetsav transzamináz, GOT
/EC 2.6.1.1./; Glutaminsav dehidrogenáz, GLDH /EC.1.4.1.3/;
Alkalikus foszfatáz, AP /EC 3.1.3.1/; Savi foszfatáz /EC
3.1.3.2/; Tejsav dehidrogenáz, LDH /EC 1.1.1.27/; LDH - izo-
enzimek.

Vizsgálatainkban az AP és AAP kivételével az enzimek
szignifikáns aktivitáscsökkenését ill. fokozódását találtuk.

Témavezető oktató: Dr. Takács Ödön adjunktus

- fő előadó -

*Abin vizsga
Tejsav dehidrogenáz (LDH) vizsga*

VÁZ- ÉS SZIVIZOM FOSZFOLIPIDEINEK VÁLTOZÁSA
KORTIKOSTEROID MYOPATHIÁBAN

Motika Dezső VI.oh.

SZOTE. Ideg- Elme Klinika és Agykutató Intézet

Kísérleteinkben házinyulban dexamethasonnal steroid myopathiát hoztunk létre. Megvizsgáltuk a dexamethason hatását a házinyul eltérő biológiai működésű tónusos, tetanikus izmainak és szivizmának foszfolipid anyagcseréjére. Vázizom esetén subcelluláris frakcionálás után meghatároztuk a szarkoplazmatikus és szarkolemmális frakció foszfátidáinak mennyiségi és minőségi változásait. Ehhez két paramétert, a lipidfoszfor és zsíraldehyd tartalmat határoztuk meg. Eredményeink a következők:

- A dexamethason kezelés a foszfolipidek mennyiségét nem változtatja meg sem a vizsgált vázizmokban, sem a szivizomban.
- Dexamethason hatására a foszfolipidek minőségi összetétele változik meg: csökken a viniléter-kötést tartalmazó ún. plazmalogén típusú foszfatidák százalékos aránya a kolin- és kefalín bázisú foszfatidáknál egyaránt. Ez a csökkenés a tetanikus izmok esetén a legnagyobb mértékű, de a tónusos izomnál és a szivizomnál is szignifikáns.
- Vázizmok esetén végzett subcelluláris frakcionálás eredményeként megállapítottuk, hogy a dexamethason lipid-anyagcsere változásai /plazmalogén szint csökkenés/ főleg a szarkoplazmát érintik, míg a szarkolemmában érdemleges változás nincs. Ezt a csökkenést feltehetőleg az okozza, hogy a dexamethason a szarkoplazmában csökkenti a plazmalogén bioszintézist.
- Házinyulban dexamethason kezelés hatására létrejövő izomkárosodásnál a foszfolipidek összetétele és anyagcseréje a váz- és szivizomban hasonlóan változik.

Témavezető oktató: Dr. Heiner Lajos egyetemi docens

T: 5
K: 5

"Eredményeket lásd a táblákban"

PATKÁNY VESE LIZOSZOMA IZOLÁLÁSA ÉS ENZIMEINEK VIZSGÁLATA

Valkusz Zsuzsanna IV.oh., Szabota Edit III.oh.
SZOTE Biokémiai Intézet

Általában ismert, hogy a lizoszomális hidrolázok fontos szerepet játszanak a sejt anyagcseréjében. Elsősorban a lizoszomális hidrolázok felelősek a sejt saját anyagainak ill. a sejtbe kerülő idegen anyagok lebontásáért.

A lizoszomális enzimek szerepet játszanak különböző patológiás elváltozások létrejöttében is.

A Biokémiai Intézetben a lizoszomális enzimek szöveti károsodásában való szerepét több oldalról vizsgálják.

Jelen előadásomban röviden beszámolnék a vese lizoszomák és lizoszomális enzimekkel kapcsolatos tapasztalatainkról.

Kísérleteink során patkány veséből intakt lizoszomákat izoláltunk. A sértetlenséget enzimaktivitás mérési eredmények mutatták.

Ezután feltártuk a lizoszomákat és oldható és membránhoz kötött enzimeket nyertünk. Az oldható enzim frakcióból enzimaktivitásokat mértünk. A lizoszomális hidrolázok közül a "marker" enzimet a savanyú foszfatázt és a katepszin D-t vizsgáltuk.

Fenti enzimek specifikus aktivitás eredményeit összehasonlítottuk az Intézetben végzett patkány máj lizoszoma ugyanezen enzimeinek specifikus akt. eredményeivel.

T: 6
K: 7

Témavezető oktató: Dr. Jakab Györgyi tudományos munkatárs

Valamennyi eredmény, valamint a kísérlet leírása a táblákban, a kísérlet leírásában és a kísérlet leírásában.
Jól látszik, hogy a vizsgált enzim aktivitás nem min

AZ ANYAI PLAZMA LIPIDOFRAKCIÓINAK ZSIRSÁVÖSSZETÉTEL VIZSGÁLATA

Mészai Jenő, Keller Ede

Szülészeti Klinika, Kórélettani Intézet

Az anyai plazma zsírsavösszetétele rendkívül lényeges a magzat normális fejlődése szempontjából, különösen a korai -10. hét előtti időben. Az embrionális szövetek nem képesek azokat *sen de novo*, *sen* láncmeghosszabbító szintézissel készíteni, ezért a zsírsavak nagy száma anyai eredetű.

E megfontolás alapján vizsgáltuk a hyperlipaemiás anyai plazma alábbi lipidofrakcióinak zsírsavösszetételében létrejövő változásokat: összesírsav, szabadzsírsav, triglicerid, koleszterinészter, foszfatidilkolin, szfincomelin lipidfrakciók.

Vizsgálataink eredményei alapján a következőket állapítottuk meg:

Az anyai plazmában nemcsak a lipidek mennyisége és összetétele változik jelentősen a korai terhesség folyamán, nemcsak a zsírsavak szintváltozása a szembeötlő, hanem az egyes lipidfrakciók zsírsavösszetétele is jellegzetesnek mondható, határozott irányú szint-változásokat mutat a terhesség idejének függvényében.

Szinte valamennyi lipidfrakcióban a 16 és 18 szénatomszámú zsírsavak szintváltozásai dominálnak, s azon belül is figyelemre méltó a palmitolaj -, -olaj-, linol-, linolénsav szintváltozásai.

Témavezető: Dr. Nikolásev Velimir egyetemi tanársegéd

Nikolásev Velimir
Témavezető megfigyelése

Középesy László V. é. ok.

Kórbonctani és Kórszövettani Intézet, SZOTE

100 congenitalis vitiumos gyermek - többségükben /90%/ csecsemő - boncolási adatait vetettük össze a klinikai adatokkal. Anyagunkban leggyakoribb congenitalis vitiumnak a sövényhiányok bizonyultak /27%/, -kamrai vagy pitvari septumdefectus, ill. a kettő együttesen/, ezt követte a nagyerek teljes transpositioja /14%/, valamint a Fallot tetralógia /13%/. A fenti adatok arra utalnak, hogy ezek az élet első éveiben leggyakrabban halálhoz vezető congenitalis vitiumok, melyek súlyosságuknál fogva, vagy szövődéssel társulva vezetnek a halálos kimenetelhez. A sövényhiányok klinikai anyagban is a leggyakoribb szívfejlődési rendellenességeknek felelnek meg, és elsősorban a tüdő átáramlás fokozottsága révén okozott szövődmények vezethetnek korán halálhoz ezekben a betegekben.

Vizsgált anyagunk főtömegét alkotó congenitalis vitiumok sebészileg gyógyíthatók; eseteink 1/4-ben palliatív vagy correctio műtéti beavatkozás is történt többnyire előzetes részletes cardiológiai kivizsgálás után.

A boncolás 43 esetben szívelégtelenségen kívül más halálokat nem mutatott ki, illetve további 28 esetben az alapbetegséggel szoros összefüggésbe hozható tüdőgyulladást igazolt.

Témavezető: dr. Tószegi Anna

T: 6

K: 6

T: 8

K: 15

PEREMLYUKKÁRTYÁS ÉS SZÁMITÓGÉPES DIFFERENCIÁL-
DIAGNOSZTIKAI RENDSZER EFFEKTUSÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA
CONGENITALIS VITIUMBAN SZENVEDŐ GYERMEKEK ESETÉBEN

Facska Andrea
Gyermekeklinika

Graham/1968/ adatai szerint 100 élveszülésre kisebb-nagyobb sivhibával születő gyermek esik. Ezen gyermekek nagy része idejekorán elvégzendő műtétet megmenethető. A beavatkozásokat megelőzően indokolt a klinikai adatok rendszerezése és differenciál-diagnosztikai szempontból történő elemzése.

Erre két módszert alkalmaztunk: kétsoros peremlyuk-kártya rendszert és számítógépes programot.

Mindkét módszer segítségével, mintegy 60-80%-os biztonsággal tudtuk előre jelezni a katheterezéssel, műtétrel vagy sectioval igazolt végleges diagnózist.

Az eredmény a rendszeres adatgyűjtésnek, a pontos megfigyelésnek és a tapasztalt cardiologusok információinak köszönhető, mely a rendszer kialakításában segítségünkre volt.

A peremlyukkártyák és a hozzá használt adatgyűjtő lapok a 21 leggyakoribb congenitalis vitium differencialis diagnózisához nyújtanak segítséget. Számítógépes differenciál-diagnosztikai rendszerünk finomabb és részletesebb diagnózis felállítására is alkalmas /78 diagnózis/.

Egy kis elem-számu, saját adatgyűjtésből eredő mintán vizsgáljuk az említett két rendszer effektusát, továbbá azt, hogy a medikus-oktatásban ez miként használható fel.

Témavezető oktató: dr. Kovács Zoltán egyetemi adjunktus

Lipon Kovács

KLINIKAI KÉMIAI RUTIN TITRÁLÁSI MÓDSZEREK
AUTOMATIZÁLÁSÁNAK EGY MÓDJA

Altörjay István
SZOTE Orvosi Vegytani Intézet, Szeged

A titrálások automatizálása terén korábban elért eredményeink továbbfejlesztéseként olyan matematikai összefüggést kerestünk, és ehhez olyan programot írtunk, melynek felhasználásával a minicomputer t.k. az elméleti titrálási görbe menetét követve, a meghatározás pontosságára vonatkozó megkötések figyelembevételével, lépésről lépésre kiszámítja a hozzáadandó titrálószer térfogatát.

A számítási módot, teljesítőképességének ellenőrzésére, elméleti és gyakorlati érdekessége és fontossága miatt a szérumbikarbonát meghatározására adaptáltuk. Első lépésként normál vérszérumot modellező oldatot készítettünk. Ennek alkotórészei a vér pH regulálásában szerepet játszó anyagokkal pufferkapacitás és disszociációs konstansok tekintetében megegyeztek.

A módszer beállítása után normál és kóros "esetekben" is végzett meghatározások alapján úgy találtuk, hogy ezen automatizált titrálás a hagyományosnál gyorsabb és pontosabb. Ugyanakkor a szénsavat felszabadító reagens ellenőrzött adagolása révén a szérumbi sav-komponensére is nyerhetünk információkat.

Témavezetők: Dr. Marek Nándor és Dr. Stur Judit

egyetemi adjunktusok

Lipon Kovács, Stur Judit

6000 PAJZSMIRIGY-SZCINTIGRÁFIÁS VIZSGÁLAT RETRO-
SPEKTIV KLINIKAI ANALIZISE

Pusztay Györgyi

SZOTE I. sz. Belgyógyászati Klinika

A pajzsmirigy-szcintigráfia Hazánkban a leggyakrabban alkalmazott izotópdiagnosztikai eljárások egyike. Az utolsó évtizedben részint a jelölő izotópok terén bekövetkezett változások, részint a méréstechnikai lehetőségek fejlődése jelentős előrelépést hozott az eljárás optimizálás végrehajtását illetően. Az ORSI a röntgendiagnosztikai vizsgálatokhoz hasonlóan módszertani levelek közreadásával kívánja az izotópdiagnosztikai vizsgálatok hazai végrehajtásának egységesítését és korszerűsítését elérni. A módszertani levél megszerkesztése során több olyan kérdés vetődött fel, melyek eldöntéséhez, a korszerű állásfoglalás kialakításához nagyszámú vizsgálat retrospektív elemzése szükséges. Feladatul kaptam a SZOTE I.sz. Belgyógyászati Klinika Izotópdiagnosztikai Laboratóriumában az elmúlt 12 év alatt elvégzett 6000 pajzsmirigy-szcintigráfias vizsgálat eredményeinek elemzését.

Előadásomban a vizsgálatok retrospektív analizésének eredményéről számolok be. Az adatok alapján állást foglaltok több, a pajzsmirigy-szcintigráfia módszertanát és klinikai értékelését illető kérdésben.

Abban kívül még!

Témavezető oktató: Dr. Csernay László egyetemi docens

DINAMIKUS ELEKTRORETINOGRÁFIAI VIZSGÁLATOK

Kósa Éva és Németh János
SZOTE Szemészeti Klinika

Összehasonlítva a klasszikus szkotopikus ERG és a fotopikus ERG kiváltásának feltételeit, a fotopikus vizsgálatához használt eszközök a hagyományostól eltérő Ganzfeld ingerlési mód előnyei valamint a csak fotopikus ERG-vel kimutatható potenciálok kerülnek ismertetésre.

A fotopikus ERG-t továbbfejlesztve, dinamikus módon vizsgálták a retina elektromos válaszát, változtatva a fényadaptációs szintet, az ingerlő fény intenzitását és spektrális összetételét.

Kitérnek a vizsgálatokhoz használt színszűrők készítésének metodikájára és az így készült szűrők optikai tulajdonságaira.

Végül röviden összefoglalják a dinamikus ERG klinikai jelentőségét, alkalmazási területeit.

Témavezető: dr. Szalay László tanársegéd

T: 4
K: 3

*Long előad, fin. anyag
Rövidített a papírról
Abban minőség nem tökéletes*

ELEKTRORETINOGRÁFIÁS VIZSGÁLATOK DIABETESSES RETINOPATHIA
KORAI ESETEIBEN ÉS AZ ERG-n ÉRTÁGÍTÓ KEZELÉS AZONNALI ÉS
KÉSŐI HATÁSÁRA LÉTREJÖVŐ VÁLTOZÁSOK

Gyimesi György és Szabó Julia
SZOTE Szemészeti Klinika

A dinamikus ERG módszerével végeztük vizsgálatainkat oly betegeken, akik cukorbetegség miatt több éve gyógykezelés alatt állnak.

A szerzők utalnak a cukorbeteg retinabetegség megnövekedett jelentőségére. A gyógykezelésben a retina kerítésének megjavítása jelentős. Vizsgálataikat főként háttérretinopathiában szenvedő cukorbeteg betegeken végezték. A betegek egyik csoportján Cavinton kezelés azonnali és késői hatását vizsgálták, ami az ERG fotopikus komponenseinek megnövekedésében nyilvánult meg.

A betegek másik csoportja Venoruton kezelésben részesült. Megállapításaik szerint oscillatorikus potenciálokat Venoruton kezelés nélkül csak retinopathia nélküli vagy igen enyhe retinopathiás esetekben lehet regisztrálni. Venoruton hatására megfelelő vizsgálati körülmények között az oscillatorikus potenciálok megjelennek, illetve kifejezettebbekké váltak párhuzamosan a látásélesség javulásával.

Témavezető: dr. Szalay László tanársegéd

T: 6
K: 4

EEG TELJES SPEKTRUM VIZSGÁLATA ALPHA - BLOCKING
ESETEN ALAPÁLLAPOTBAN ÉS HYPERVENTILATIO
UTÁN

Dibó György V.oh.

SZOTE Ideg - Elme Klinika és Agykutató Intézet

1875 -ben Caton állatok / majom, nyul / agykér-géről elvezethető electromos feszültségváltozások-ról számolt be. Emberen 50 évvel később Hans Berger rögzített agyi electromos tevékenységet. Jellemzőségként leírt egy meglehetősen állandó aktivitást, a 10 c/s hullámtevékenységet, melyet alpha hullámnak nevezett el, és amely szemnyitásra eltűnik. Ezen utóbbi az alpha blocking jelenség. Azóta a legkülönbözőbb fiziológiás és kórállapotokban vizsgálták ezen hullámféleséget. Gastaut 1947-ben jobb kezeken a bal hemisphaerium felett alacsonyabb amplitudójú alpha tevékenységet észlelt.

Vizsgálataimat 10 felnőtt, egészséges emberen végeztem, akik központi idegrendszeri megbetegedéstől mentesek voltak. Az agyi electromos tevékenységet mindkét oldalon parieto - temporálisan rögzített és rutinban használatos lapielektrodákkal vezetem le, két csatornás analóg mágneses jeltárolóra. Visszajátszáskor a hullámtevékenységet EMG 4654-2 frequentiaanalysátorral és 4653-1 biointegrátorral dolgoztam fel. Azt találtam, hogy az alpha block mindegyik esetben bekövetkezett. Csukott szem állapotában jobb kezeken bal oldalon nagyobb hullám-összterületet kaptam, az alpha tartományban. Egyéb hullámtartomány megoszló változásait /nyugalomban és hyperventilatio után/ az előadásban ismertetem.

Témavezető oktató: Dr. Somogyi István egyetemi adj.

3' hyperventiláció

T: 6
K: 7

A SZEGEDI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM 25 ÉVES TÖRTÉNETÉNEK
ÁTTEKINTÉSE

Farkas Viktor

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

A magyar egészségügy korszerűsítésére és egységesítésére irányuló törekvések eredményeként a 27/1951 M.T. rendelet az orvostudományi karokat kivonta a tudományegyetemek kereteiből. Ezzel megvalósult az önálló orvosképzés, valamint egységessé vált az egészségügy szervezete.

Az önálló egyetemé válásnak a Szegedi Orvostudományi Egyetemen rendkívüli arányú fejlesztési program volt a következménye. Egyetemünk történetében jelentős állomás a Gyógyszertudományi Kar megteremtése /1957 / és az 1962/63 tanévben meginduló szakosított fogorvos képzés.

A SZOTE további fejlődésének irányáról közelebbi és távolabbi tervekről.

A jelent a multtal összehasonlítva megállapítható, hogy a SZOTE minden területen a mult egyeteme fölé emelkedett oktató-nevelő, tudományos és gyógyító tevékenységével.

Témavezető: Dr. Kékes Szabó Andrásné egy. adjunktus

AZ IFJUSÁGI MOZGALOM A FELSZABADULÁS UTÁN A
SZEGEDI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEMEN

Gábor Katalin

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

Az Orvosegyetem Ifjúsági Szervezet megalakulását lehetővé tevő társadalmi és politikai helyzet, a szervezet létrejöttét szükségessé tevő tényezők.

A szervezés problémái és eredményei az akkori vezetők visszaemlékezése alapján. A KISZ szervezet munkájáról.

A szervezet tevékenységének fejlődése; a politikai, tanulmányi, kulturális munka eredményei. A Tudományos Diákköri Munka fellendülése. A társadalmi munkák szervezése, és ebben a hallgatók aktivitása.

Napjaink problémái és eredményei.

Áttérés az új mozgalmi évre, kiscsoportos politizálás, művészeti csoportok munkája, sportpálya építés. A sportolás eredményei, a hiányzó feltételek./ Az illetékes munkacsoportok nyilatkozata alapján./

Terveink a közeli és a távolabbi jövőben. / KISZ szervezete - tünk jelenlegi titkárának beszámolója alapján.

Témavezető: Dr. Kékes Szabóné egy. adjunktus

Ladányi Benedekné egy. tanársegéd

TÁRSADALOMPOLITIKAI INTÉZKEDÉSEK HATÁSA AZ
EGÉSZSÉGÜGYI SZAKDOLGOZÓK MUNKÁJÁRA

Óry Ilona

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

A szocialista társadalomban a munka szerinti elosztás mellett fontos szerep jut a munkateljesítménytől független, a szociális helyzet különbözőségéből adódó eltérő élet- és munkakörülmények javítását célzó szociális juttatásoknak.

Az utóbbi tíz év társadalompolitikai intézkedései /gyermekgondozási segély, nőpolitikai, népesedéspolitikai határozat, ifjúsági, egészségügyi, társadalombiztosítási törvény / új helyzetet teremtettek az egészségügy számára a munkaerő kereslet-kinálat alakításával, az ellátandók körének bővítésével, a minőségi követelmények előtérbe helyezésével.

Hazánk kedvezőtlenül alakuló demográfiai helyzete tette szükségessé az egyik legfontosabb és mértékében szinte egyedülálló határozat - a gyermekgondozási segély -bevezetését. Ennek az egészségügyi munkára gyakorolt hatásával érdemes foglalkozni: az igénybevevők összetételével, a munkából ideiglenesen kiesők pótlásának módjaival - új dolgozók felvételével, belső helyettesítéssel, stb.

Az egészségügy szakdolgozói munkaerő-ellátottságának egyik alapvető meghatározója a képzés és továbbképzés, amelynek az emelkedő mennyiségi és főleg minőségi kívánalmak biztosításában egyre nagyobb szerepe lesz.

Témavezető: Dr. Imre Ottóné egy. adjunktus

AZ EGÉSZSÉGÜGYI ESZKÖZELLÁTOTTSÁGNAK NÉHÁNY PROBLÉMÁJA
HAZÁNKBAN

Kovács Ferenc

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

1. Rövid történelmi áttekintés az eszközellátottság fejlődéséről, valamint az orvostudomány fejlődéséhez való kapcsolat alakulásáról.
2. Az egészségügy eszközellátottságát meghatározó tényezők, az igény és lehetőség kölcsönhatásában.
 - a./ Társadalmi és egyéni igény
 - b./ Technikai és tudományos lehetőségek
 - c./ Társadalmi többlettermék, mint anyagi lehetőségek
 - d./ Pénzügyi lehetőségek
 - e./ Szubjektív tényezők: munkaszervezés, munkához való viszony. Eszközgazdálkodás
3. Következtetések, javaslatok, az eszközellátottság hatékonyabb felhasználására.

Témavezető: Dr. Imre Ottóné egy. adjunktus

Lednicki István

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

1. Hatékonyság fogalmi meghatározásának új módon való megközelítése. Az egészségügy gazdasági hatékonyságának előtérbe kerülése miatt
2. A hatékonyság fogalmát minőségi mutatók segítségével próbálom megfogalmazni. Ha két mutatót vizsgálunk pl. a kórházi ágyak számának emelkedését és az ellátott betegek számának emelkedését, együttes vizsgálatuk, korrelációba állításuk a hatékonyságot is mutatja. Ezeknél a vizsgálatoknál meg kell állapítani a fejlesztés előtti optimális állapotot, melynek minőségi mutatóit a hatékonyság fokozásakor is fenn kell tartani.
3. A vizsgálat eredménye kettős: egyrészt a kapott adatok segítségével minőségi fejlődésre vagy intenzívebb ápolási munkára következtetni, és így egy egészségügyi program eredményét megállapítani; másrészt elkerülni azokat a bonyolult számításokat és elvi következtetlenségeket, amelyek elkerülhetetlenek az egészségügy hatékonyságának gazdasági értelmezésénél.

Témavezető: Dr. Imre Ottóné egy. adjunktus

Hajdú Edit

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

- I. Magyarországon a szocialista forradalom győzelme lehetővé tette a szocialista egészségügy kialakítását és az életszínvonal tervszerű emelését.
 1. Az életszínvonal az adott társadalmon belül az ember életkörülményeit meghatározó elemek összessége, mérhetősége.
- II. A magyar egészségügy eredményei a tbc. visszaszorítása területén, ennek hatása a lakosság életszínvonalára
 1. A tbc. elterjedésének okai és elősegítő tényezői. A gümőkór elleni küzdelem a felszabadulás előtt hazánkban
 2. Szervezett tbc. elleni harc 1945 után
 - a. megelőzés - kötelező BCG oltás
 - b. betegek felkutatása és gyógyítása
 - c. 1960 - tbc. törvény
 3. Egy tbc-s beteg gyógyítására fordított pénzösszeg
 4. A gyógyult ember mennyi idő alatt termeli meg a gyógyítására fordított összeget?
 5. Mennyi ráfordítást igényelne ez az ember, ha továbbra is beteg maradna?
 6. Ezen ismervek alapján kiszámított hatékonyság
 7. Az egészségügyi intézkedések eredményének hatása az életszínvonalra.
- III. Értékelés, következtetések

Témavezető: Dr. Imre Ottóné egy. adjunktus

A GYÓGYSZERÉSZTEVÉKENYSÉG A GYÓGYSZERELLÁTÁS
TERÜLETÉN

Gólyom Gizella

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

1. A gyógyszerész tevékenység körülhatárolása
2. A tevékenység részletes kifejtése
3. Következtetések

1/a: A gyógyszerész tevékenysége kettős
gazdasági, egészségügyi tevékenység

2/a: Produktív, improduktív munka-e a gyógyszerészi munka
A kettősirányú tevékenységgel hogyan alakul a hivatástudat
A gyógyszerészképzés alakulása a felszabadulás előtt és
után.

A gyógyszerész tevékenységi területeinek vizsgálata, ezen
belül a közforgalmu és intézeti gyógyszerértékesítési munka.

A gyógyszerforgalom alakulása és a gyógyszerészi munka
problémái

A gyógyszerész szociális helyzete
Erkölcsei- szakmai megbecsülése

3/a Következtetések:

Témavezetők: Dr. Imre Ottóné egy. adjunktus

Dr. Tóth Lászlóné egy. adjunktus

SZOCIÁLIS ADAPTÁCIÓNK XX.SZÁZADI PROBLÉMÁI

Papp Rózsa

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

Korunk a tudomány és technika gyors fejlődésének időszaka. Ismereteink felhasználásával az ember mindennapi szükségleteit egyre jobban ki tudjuk elégíteni, nő az életszínvonal, javulnak a munka és életkörülmények. Milyen hatással van ez az emberre, aki ennek a nagy fejlődésnek irányítója és részese? Környezetünk állandóan egyre gyorsuló ütemben változik. Ilyen körülmények közt meddig tudja fenntartani az ember életműködéseinek harmóniáját? Meddig képes alkalmazkodni szomatikusan és pszichésen? A dialektikus gondolkodás elvezet a természettudományok új szemléletéhez, a külső és belső környezet kölcsönhatásainak kutatásához.

A társadalmi környezet nemcsak létfeltételeinket szabja meg, hanem a személyiség fejlődését irányítja, az egészség alakulásában is döntő szerepet játszik.

A szocializmus alapjainak lerakása időszakában a társadalom figyelme elsődlegesen a gazdasági alap stabilizálására, a megfelelő életszínvonal elérésére irányult. A kiegyensúlyozott személyiség nevelésére kisebb figyelmet tudtak fordítani társadalmi szinten.

A fejlett szocialista társadalom építésében a káros pszichés környezeti hatások mérséklése és kiszűrése legalább annyira súlyponti kérdés kell hogy legyen, mint a bioszféra védelme.

Témavezető: Dr. Kékes Szabó Andrásné egy. adjunktus

Valkusz Zsuzsanna - Szekeres Zsuzsanna

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

Dolgozatunk témája a nemek közötti, törvényesített egyenjogúság és annak megvalósulása közti ellentmondás, amely minden eddigi társadalmi strukturában létezett. Két területet vizsgálunk, amely az egész problémára rávilágít. Ezek a család és a munka. Az első megközelítése szociálpszichológiai, amely a magánszférát vizsgálja, a második a közösségi élet legfontosabb meghatározója, amelyet filozófiai és gazdaságpolitikai szempontok szerint elemzünk.

A magán és közösségi életben létező diszharmonia, azért alakult és éleződött ki, mert most már a társadalomban is szerepet vállaló nőknek két olyan területen kell helytállniuk, amelyek sokszor ellentmondó feladatok elé állítják őket, /pl. gyermeknevelés, háztartás és a tudományos előrehaladás./ Különböző szociálpolitikai intézkedések ezek feloldására törekednének, de a gyakorlati megvalósítás nem mindig a kívánt eredményt adja. Sokak szemében az ilyen kudarcok egészében kérdőjelezi meg az emancipáció létjogosultságát.

Témavezető: Dr. Kékes Szabó Andrásné egy. adjunktus

Lózsá Ágnes - Zimányi Márta

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

Felmérések eredményeinek ismertetése

- Az alkoholizmus növekedésének becslése / világstatisztikai és magyarországi adatok /
 - A szeszszital-fogyasztás / mint közvetett becslés/ alakulása Magyarországon
 - Az átlagnépességen belül milyen az alkoholizmus elterjedése
- Az alkoholizmus okaival foglalkozó kutatások
- Biológiai, pszichológiai és szociológiai elméletek
- Bogue vizsgálata a chicagói Skid Row városnegyedben
 - Richard Jessor vizsgálata egy három etnikai csoportból álló kisvárosban. A deviáns viselkedés különböző elméleteinek / anatómiaelmélet, kulturális hatások elmélete, szocializáció elmélete / összeötvözésével a mértéktelen ivásnak egy elméleti hipotézisét dolgozta ki.

Magyarországi szociológiai vizsgálatok

Az alkoholizmus szerepe a családi élet felbomlásában, az erőszakos bűncselekményekben és az öngyilkosság alakulásában.

Küzdelem az alkoholizmus ellen.

Az alkoholelleses küzdelem alakulása Magyarországon / társadalmi szervezetek, egyéni elvárások /

Témavezető: Dr. Kékes Szabó Andrásné egy. adjunktus

EGYES NÉPTEGTSÉGEK MEGELŐZÉSÉNEK ÉS GYÓGYÍTÁSÁNAK
TÁRSADALMI VONATKOZÁSAI

Holzinger Gábor

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

Szerző munkájában rávilágít, hogy különös figyelmet kell fordítani a népbetegségek megelőzésének és gyógyításának társadalmi vonatkozásaira. Indokolja ezt azon tény is, hogy a lakosság jellemzően 5-20 %-át érintik ezen betegségek, melynek eredményeként az orvosi rendelők, a gyógyszerek igénybevétele és a munkából való kiesés, de a gyógyintézeti elhelyezés is komoly anyagi kihatással jár.

A népbetegségek közül részletesebben elemzi az elhízás, az atherosclerosis és a fekélybetegség előfordulását, egészségügyi és társadalmi következményeit. A SZOTE I.számú Belgyógyászati Klinika fekélybeteg anyagát részletesen vizsgálva rámutat a népbetegség kormegoszlására, a gyógyintézeti igénybevételre, a gyógyszerelés problémáira és külön hangsúlyt helyez a betegség gyógyításának azon fontos követelményére, mely csak társadalmi szinten valósítható meg. Konkrét adatok birtokában hívja fel a figyelmet egyes feltétlenül fontos teendők megvalósításának szükségességére.

Témavezető: Dr. Kékes Szabó Andrásné egy. adjunktus

EGÉSZSÉGÜGY, HATÉKONYSÁG, GAZDASÁGOSSÁG

Nagy Katalin

SOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

I. Az egészségügy, mint az életszínvonalpolitika része
A felszabadulás óta szocialista államunkban az életszínvonal tervszerű növelésével sokat változott az egészségügy struktúráis és gazdasági helyzete. Az egészségügyi intézmények korszerűsítése, újak létrehozása biztosítja az ellátás magasabb színvonalát. Éppen ezért az egészségügy tervezésének tudományos megalapozása és fejlesztésének prognosztizálása igen fontos feladat.

II. Fogalom meghatározások és mérőszámok

A termelékenység, gazdaságosság, hatékonyság, stb. specifikumai az egészségügy területén. Itt a kategóriákban nem erőszakolhatók be az általánosan használt mérőszámok. A szükséglet és ráfordítás fogalma s mennyiségi és minőségi meghatározásai a szakirodalomban.

III. A hatékonyság és gazdaságosság jobb megközelítésének perspektívái.

A vázolt ellentmondások feloldására történt kísérletekről néhány ismert és kevésbé ismert, újszerű megoldásra hívom fel a figyelmet: a központi sterilizáló, a számítástechnika és az új lázlap alkalmazásának előnyeire.

Témavezető: Dr. Gidai Erzsébet egy. adjunktus

HAZÁNK KÖRNYEZETVÉDELME ÉS HELYZETE, JELENLEGI
PROBLÉMÁI

Balla Gábor - Erdész Zsuzsa
SOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

A szocialista társadalom alapvető célkitűzése a társadalom igényeinek fokozódó ütemű kielégítése, az ezzel járó termelésnövekedés, urbanizáció, a természeti környezetbe való beavatkozás. A tudományos-technikai forradalom korában azonban a társadalom gazdasági növekedését, az életkörülmények fokozatos javítását, az egészséges emberi környezet értékeinek megőrzését, a természeti erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodást komplex környezetvédelem, ill. környezetfejlesztés keretei közt kell elősegíteni. A környezetre ártalmas faktorok, valamint az általuk okozott veszteségek növekedése miatt döntő szerephez jut környezet - védelmünkben a szocialista állam, ugyanakkor nem csökken egyéb társadalmi szerveink felelőssége.

Témavezető: Dr. Ruff Mihály egy. adjunktus

ÉRDEK ÉS ÉRDEKELTSÉG A SZOCIALIZMUSBAN

Méhes Mária
SOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

Vizsgálódásunk tárgya az érdek és az érdekelttség kapcsolata. Hogyan lesz az objektív, tudatunktól függetlenül létező érdekből a cselekvést motiváló, pontosabban ezt a motivációt közvetlenül megelőző, lehetővé tevő érdekelttség?

A választ először általános szinten keressük, rámutatva az érdekviszonyok tudományos kutatásának jelentőségére, majd megkíséreljük felvázolni a szocializmus jelenlegi szakaszának érdek - és érdekelttségi viszonyait.

Munkánkban csak a gazdasági érdekek vizsgálatával foglalkozunk. Célunk annak bemutatása, hogy a szocializmus dinamikus fejlődésének elengedhetetlen feltétele a dolgozói érdekelttség tökéletesítése.

Témavezető: Dr. Szénási József egy. docens

Várszegi Mária

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

A csoport meghatározásából kiindulva keressük azokat az ismérveket, melyek a csoportra jellemzőek. Ezek: a viszonylagos tartósság és folyamatosság, meghatározott funkció, sajátos normarendszer.

A csoport funkcióját és strukturáját tekintve dinamikus egység. Tartalmát és funkcióit belül funkcionálisan összekapcsolódó statusok és szerepek adják. Az egyén, mivel több esetleg ellentmondásos csoporthoz kapcsolódik élete során, többirányú, érdeklő csoport elvárásainak kell eleget tennie. Az egyén lényegi azonosulása valamely csoport értékeivel, normáival, követelményeivel vonatkoztatási csoporttá avatja számára az illető csoportot. A vonatkoztatási csoport képezi a fő közvetítőt az egyén és társadalom között és viszont. Lényege a közvetítésnek az egyén társadalmazása, a nembeliség közvetítése a társadalom makrostrukturája és az egyén mikrovilága között. A sokoldalú személyiség kifejlődésének alapja az olyan reális közösség, amely nyitottá formálja az egyént a nembeli szükségletekre, képességekre, értékekre, viszonyokra.

Témavezető: Dr. Besenyi Sándor egy. adjunktus

Dibó György

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

C.Wright Mills az amerikai szociológia egyik legkiemelkedőbb egyénisége. Az amerikai társadalom strukturájával kapcsolatos vizsgálatai segítséget adnak a marxista megközelítés számára az amerikai uralkodó osztály / Uralkodó Elit / jellemzőinek tanulmányozásához, hatalmuk eredetének, sajátosságainak meghatározásához. Mills bemutatja a hatalom nagy hármását : a politikát, a gazdaságot, a hadsereget, és ezen intézményrendszerek vezetőit, az Uralkodó Elit-et rejtett uralma érvényesülésében. A korai kapitalizmusban még elkülönülő társadalomirányító,-szervező,- biztosító szerepek / a hatalom hármasságának megosztása / a történelmi, gazdasági fejlődés során egybeolvadtak, és az ötvenes években Mills a kormányzási hatalomban így kialakult " Szervezett felelőtlenség" jeleit ismerhette fel. A polgári demokrácia viszonyrendszerében az intézmények szembefordultak a közemberrel, sőt megteremtőikkel, vezetőikkel is részben önálló életet élnek. A mills-i kritikai észrevételek a politikai elidegenedés leírásai. Az eltelt másfél évtized igazolta Mills aggodó-kritikai hangját.Ez ad vitathatatlan értéket művének.

Témavezető: Dr. Besenyi Sándor egy. adjunktus

Facsó Andrea - Édes István

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

Az orvos viselkedése, morálja társadalmilag meghatározott. A szerzők azt vizsgálták, hogy a szocialista társadalomban milyen tényezők befolyásolják az orvos munkáját, gyógyító tevékenységét. A szocialista humánus: emberek közötti új kapcsolat, új viszonyt fejez ki. Alapja a marxista elmélet, a társadalmi elnyomás megszüntetése. Mit követel ez meg a ma orvostól? - Mély hivatástudatot, emberszeretettel párosult elkötelezettséget, a legkorszerűbb szakmai felkészültséget. Ezen tényezők jelentőségét külön-külön vizsgálták. Hazánkban általános orvosképzés folyik, ami csak "szakképzés". A hivatástudat érzését tehát csak saját tapasztalatuk alapján mélyíthetik el. Az egészségügyi politika jelenlegi célja: az orvos és az egész orvostudomány- betegségorientáció helyett ember-orientációt valósítson meg. Az orvosi munka magatartási hibáinak visszaszorítása érdekében az Eü.Minisztérium széles skálájú akcióprogramot jelölt meg. Egyrészt a személyiség formálása, másrészt a lakosság helyes szocialista életmódra való nevelését tűzte ki célul. Az orvos foglalkozása felveti a humánus, az orvosi etika és az intimitás kérdését. A gyógyító orvos társadalmilag megváltozott szerepe nem ad jogot kiváltságos helyzetére. Ennek megfelelően fokozni kell társadalmi aktivitásukat különös tekintettel a szocialista humánus, az orvosi etika és az orvostudomány eredményeinek érvényesítésére.

Témavezető: Dr. Tráser László egy. adjunktus

Németh János

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

A tudat és a róla alkotott tudományos elképzelések évszázadok óta az érdeklődés középpontjában állnak. Az emberiség régi vágya és törekvése az emberi gondolkodás minél tökéletesebb megismerése és megértése. A tudományos kutatás jelenleg is a legszélesebb körben folyik, a biofizikától, biokémiától az anatómián, fiziológián át a pszichiátriáig és a filozófiáig; az elektromikroszkopikus struktúrák és működések vizsgálatától a társadalmi viselkedés elemzéséig. Azonban sem a kutatás, sem pedig az a jóval szűkebb terület, amelyet pszichológiának nevezünk, nem egységes; sőt, számtalanszor éppen egymásnak ellentmondó elméletekkel, iskolákkal találkozunk. Különösen élesen vetődnek fel a problémák a tudattalan / tudatalatti / kérdésével kapcsolatban.

A jelen előadás is főként a tudat- tudattalan viszonyának kérdése köré csoportosítja gondolatait, megkísérelve néhány alapvető vonatkozás feltárását. Végül pedig utal a kérdéskörnek a tudat törzsfejlődésével és az öntudattal való filozófiai kapcsolatára is.

Témavezető: Dr. Székely Sándor JATE Kib.Lab.tud. vezetője

Dr. Karácsonyi Péter egy. tanársegéd

A FORRADALMI MAGATARTÁS A FEJLETT SZOCIALIZMUSBAN AZ MSZMP.

X. ÉS XI. KONGRESSZUSA TÜKRÉBEN

Kecskeméti László

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

A forradalmiság kérdése napjainkban egyre inkább a nemzetközi ideológiai küzdelem középpontjába kerül. A fogalom értelmezése a megfelelő társadalmi attitűdök és cselekvésformák, társadalmunk megváltozott viszonyainak elemzésével mélyen összefüggő kérdése. Nemcsak ideológiai hanem politikai kérdésként is felmerült.

Ennek megfelelő súllyal foglalkozott a forradalmisággal a párt a X. és XI. kongresszusa. A két kongresszus között született elméleti munkák kevés kivétellel a történelmiség szempontjából folytatták vizsgálódásaikat. Ezeknek a dokumentumoknak figyelembevételével készült a dolgozat, amely a társadalmi realitásoknak megfelelő forradalmi magatartásformákat igyekszik elemezni.

Témavezető: Dr. Karácsonyi Péter egy. tanársegéd

AZ EMBEREN VÉGZETT KISÉRLETEK KAI VONATKOZÁSAI

Zimányi Márta - Lózsa Ágnes

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

Az embereken végzett kísérleteknek, új gyógyszerek, gyógyító eljárások kipróbálásának nemcsak a multban, hanem napjainkban is nagy jelentősége van. Hiszen ma is, egyre nagyobb ütemben fejlődik az orvostudomány és ennek feltételei a különféle kísérletek. Az embereken végzett kísérleteket a kísérleti alanyok személye szerint három csoportba lehet osztani.

1. Klinikai kutatások
2. Kísérletek önként jelentkezőkön
3. Önkísérletekről

1964-ben az Orvosok Világszövetsége ajánlásokat dolgozott ki a klinikai kutatásokkal kapcsolatosan. Az ajánlás az irodalomban "Helsinki nyilatkozat" címmel jelent meg. A fenti elveknek a hazai gyakorlatra történő alkalmazását az Orvosi Rendtartás fogalmazza meg. A kutatónak feltétlenül szem előtt kell tartania, hogy bár a kísérlet alanya beleegyezett a rajta végzett kísérletbe, a teljes felelősség mégis az övé. Ez a felelősség nemcsak lelkiismereti, hanem az esetleges jogi következményekre is vonatkozik.

Minden orvosnak egyetlen célja lehet csak: embereket adni vissza az életnek, s ha ezt olyan áron teszi meg, hogy akár csak egyetlen embert is feláldoz ezért, bűnösnek mondható.

Mert az emberért minden áldozatot meg kell hozni, csak egyet nem lehet: emberáldozatot...

Témavezető: Dr. Kékes Szabó Andrásné egy. adjunktus

Domokos Beatrix

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

A munkásbiztosításért folyó harc szoros összefüggést mutat a munkásmozgalom előrehaladásával, az osztályharc adott szintjével.

A minden kereső dolgozóra kiterjedő egységes, kötelező állami társadalombiztosítást Magyarországon először a Tanácsköztársaság valósította meg.

Az ellenforradalmi, fasiszta rezsim támadást indított a munkásbiztosítás terén is a Tanácsköztársaság vívmányai ellen, felfüggesztette például a biztosító pénztárak autonómiáját.

A fasiszta rendszer konszolidációs periódusaiban, az átmeneti gazdasági konjunkturális időszakokban, különösen pedig a hadikonjunktúra kibontakozása idején néhány vonatkozásban bővítették a szolgáltatások körét, valamelyest nagyobb szerepet kapott az önkormányzati szerv, - ebben jelentős szerepet játszott a munkásság szívos küzdelme, - de a fasiszta kormányok tömegbázisukat megerősítő törekvései is. A társadalombiztosítás egésze azonban még ebben az időszakban is messze elmaradt az igények és a Tanácsköztársaság idején megvalósult társadalombiztosítás színvonala mögött. A felszabadulással létrejövő népi demokratikus rendszerre tehát e téren is hatalmas feladat megoldása várt.

Témavezető: Dr. Bárány Ferenc egy. adjunktus

Horváth Éva

SZOTE Marxizmus-Leninizmus Intézet

A nyugati diákmozgalmak, napjaink politikai mozgalmainak egyik legérdekesebb színfoltja, ma is aktuális kérdések egész sorát veti fel.

Munkámban a mozgalom olyan aspektusait szeretném tanulmányozni, amelyekről eddig kevesebb szó esett. Mindezt négy fő pontban dolgozom fel:

1. Hogyan hatottak a jelenkori világ társadalom-politikai, tudományos, kulturális jelenségei és az ezekhez kapcsolódó ideológiák a diákmozgalomra.
2. Hogyan értelmezzük a diákok társadalomban elfoglalt helyét.
3. Hogyan befolyásolták az ideológiai változások az eseményeket és viszont.
4. Hogyan értékeljük a kommunista pártok álláspontját.

Témavezető: Árva Edit egy. tanársegéd

A PRÉSELÉSI NYOMÁS BEFOLYÁSA SZULFONAMID-SZÁRMAZÉKOKAT
TARTALMAZÓ TABLETTÁK FIZIKAI SAJÁTSÁGAIRA

Miseta Mária és Afolabi Ogunleye
Gyógyszertechológiai Intézet

A szerzők kétféle szulfonamid-származékból /szulfatiazol és szulfacetamidnátrium/ készített tabletták fizikai paramétereit vizsgálták. A granulátumok 80% hatóanyagot és 20% burgonyakeményítőt tartalmaztak. Granuláló folyadékként nyolcféle cellulózszármazék nyákját használták. A granulátumokból 3% talkum és 0,2% magnéziumsztearát hozzáadásával háromféle présnyomással /500, 1500 és 2500 kp/cm²/ készítették tablettákat. Meghatározták a tabletták szétesési idejét, porozitását, valamint törési és kopási szilárdságát.

A vizsgálatok eredményei alapján megállapították, hogy a tabletták paramétereit elsősorban a hatóanyag sajátságai befolyásolták. A préselési nyomás növelésével a tabletták szétesési ideje különböző módon változott. Erre a hatóanyagok eltérő vizoldékonysága, fajlagos felülete, komprimálhatósága ad magyarázatot. A préselési nyomás és a tabletták törési szilárdsága között logaritmikus összefüggést találtak, míg a préselési nyomás és a kopási veszteség között hatványfüggvény-kapcsolat érvényesült. Ez utóbbi esetben korrelációsszámítást is végeztek, melynek alapján megállapították, hogy a kapcsolat igen szoros, s így az összefüggés érvényesnek tekinthető.

Témavezető oktató: Dr.Selmeczi Béla egyetemi adjunktus

T: 7
K: 5

Mennyi a préselési ideje?

VERBASCUM PHLOMOIDES L. TARTALOMANYAGAIRÓL

Gajdos László és Sólyom Gizella
Gyógynövény-és Drogismereti Intézet

A Verbascum phlomoides L. magyar neve szöszös ökörfarkkóró, a Schrophulariaceae családba tartozik.

Előkísérleteink során a metanolos kivonatból flavonoidok, fenolos anyagok, iridoidok, alkaloidok jelenlétét mutattuk ki. Kísérleteinkhez a növény virágzást követő földfeletti részét használtuk. Metanolos kivonás után oldószeres frakcionálást végeztünk. Munkánk folyamán a vizes-metanolos extraktum butanolos kivonatát dolgoztuk fel. Oszlop- és papirkromatográfiás úton öt anyag izolációját és két anyag kimutatását végeztük el. A továbbiakban megkíséreltük az anyagok szerkezetének megállapítását és azonosítását.

Témavezető oktató: dr.Tóth Lászlóné dr.Pápay Valéria
egyetemi tanársegéd

T: 8
K: 5

Abba gyűjtés!
Papír chrom.
1. ábra (m) kinyel

"vizsgálat a növényről?"
"W szöszös ökörfarkkóró T felvétel az anyagok"

ORNITHOGALUM PYRAMIDALE L. TARTALOMANYAGAIRÓL

Gajdos László

SZOTE Gyógynövény-és Drogismereti Intézet

A Liliaceae családba tartozó Ornithogalum pyramidale L. - magyar neve nyulánk sárma - Magyarországon is honos növény.

Előkísérletemben szivreható anyagok, flavonoidok, szterolok jelenlétét mutattam ki. Vizsgálataimhoz a virágzáskor gyűjtött teljes növényt használtam fel. Metanolos kivonás után oldószeres frakcionálást végeztem. A vizes-metanolos kivonat petroléteres és etilacetátos kivonatát dolgoztam fel. A petroléteres frakcióból 3 anyagot izoláltam és egy anyag jelenlétét mutattam ki kromatográfiás módszerekkel. Az etilacetátos frakcióból oszlopkromatográfiás uton négy anyagot izoláltam, továbbá szivrehatóanyag és alkaloid jelenlétét mutattam ki. Megkísérletem az izolált anyagokat azonosítani és szerkezetüket megállapítani.

Témavezető oktató: dr. Póth Lászlóné dr. Pápay Valéria

egyetemi tanársegéd

gyenge a bevezető - Thiel tovább jut felismerésig a bevezető!

AKRIDONVÁZAS ALKALOIDOK A BOENNINGHAUSENIA ALBIFLORA REICHB. GYÖKEREIBŐL

Kovács Zoltán

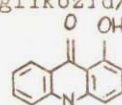
SZOTE Gyógynövény-és Drogismereti Intézet

Inchilone gyökere

A Boenninghausenia albiflora Reichb. a Rutaceae családba tartozó évelő cserje, melynek vizsgálatával 1964 óta foglalkoznak. A növényből egy furokinolin alkaloidot, kumarin-származékokat és illóolajkomponenseket állítottak elő.

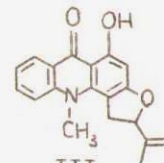
Vizsgálataim célja annak tisztázása volt, hogy tartalmaz-e a növény a családra jellemző akridon-alkaloidokat.

A gyökér feldolgozása során poliamid, szilikagél és Sephadex LH 20 felhasználásával, valamint különböző kromatográfiás technikák kombinálásával 7 kristályos anyagot izoláltunk. A spektroszkópiai vizsgálatok alapján /UV, IR, NMR, MS/ 6 vegyület akridon-alkaloidnak bizonyult: 1-hidroxi-akridon /I/, 1-hidroxi-N-metilakridon /II/, rutakridon /III/, norakronicin /IV/, Br₄ /1,x-dihidroxi-akridon/ és Br₇ /akridon-glikozid/.

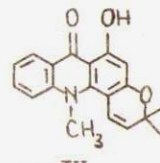

I R = H

II R = CH₃

III

IV

Akridon-vázis alkaloidokat a növényből elsőként izoláltunk. Az 1-hidroxi-akridon, Br₄ és Br₇ új természetes anyagok. A rutakridon és norakronicin "biogenetikai izomérek" ugyanabból a növényből először sikerült előállítani. E két vegyület együttes előfordulása alátámasztja korábbi biogenetikai feltételezésünket, mely szerint azok közös prekursorból keletkeznek.

TALAPATRA és mtsaival egyidőben izoláltunk a növényből egy dimér kumarin-származékot - dafnoretin-, valamint elsőként mutattuk ki rutamarin jelenlétét étdimenziós rétegekromatográfiával.

Témavezető oktató: dr. Rózsa Zsuzsanna egyetemi tanársegéd

Rutamarin nyulánk sárma

ADATOK A SZEGEDI GYERMEKLAKOSSÁG KRONIKUS
MEGBETEGEDESEINEK VIZSGÁLATARÓL

Polner Éva

Egészségügyi Szervezéstani Intézet

A szerző a szegedi gyermekorvosi körzetekben történt adatfelvételt - mely azon 0-14 éves korú gyermekekre vonatkozott, akiknél 1974. december 31.-én krónikus betegség állt fenn - néhány szempont szerint elemezte.

Megállapította, hogy a 679 krónikus betegség kezdete 88,8 %-ban ismert, 11,2 %-ban ismeretlen volt. E két csoportot betegségi főcsoportok, egyes betegségek és korcsoportok szerint is tanulmányozta.

A krónikus betegségek 77,1 %-a miatti gondozásba vétel a betegség kezdetétől számított 1 éven belül történt meg. Figyelmet érdemel az a csoport, ahol 15,2 %-ban ez nem határozható meg. Ennek okát a betegség természete mellett az információáramlás és az adminisztráció hiányosságában látja.

A krónikus betegségek nyilvántartásának megszervezésétől várható az informálás biztosítása és a gondozást végző orvosok folyamatos tájékoztatása.

Témavezető oktató: Dr. Bakacsi Gyula adjunktus

hőmérőn megvan! Mitől 7-14 év közötti ism. a betegség kezdete?

EGÉSZSÉG-MAGATARTÁS VIZSGÁLATA FALUSI LAKOSSÁG
KÖRÉBEN II;

Illyés Mária

Egészségügyi Szervezéstani Intézet

A szerző előadásában ismerteti a Bordány községben végzett orvosszociológiai vizsgálat további eredményeit. Az egészséges életmód indikátorai közül előadásában részletesen elemzi a táplálkozási szokásokat, a dohányzást és a szeszesital-fogyasztást, majd ismerteti a lakosság erre vonatkozó önértékelését.

Az empirikus vizsgálat eredményei alapján a szerző megállapítja, hogy a megkérdezett 381 mezőgazdasági dolgozó 75,3 %-a a kialakult táplálkozási szokásait egészségesnek itéli meg. A megkérdezettek 92,1 %-a tudja, hogy a dohányzás káros az egészségre, mégis dohányzik, és 90,3 %-a azt is elismeri, hogy a rendszeres szeszesital-fogyasztás sem tesz jót egészségének, mégis iszik szeszesitalt. Fejtegeti annak okait, hogy saját egészségi állapotukat viszonylag sokan tartják jónak /40,7 %/, mégis az elmúlt évben elég magas volt azok aránya, akik hosszabb ideig táppénzes állományban voltak.

A szerző megállapítja, hogy igen fontos a hatékony egészségügyi felvilágosító- és nevelőmunka is, a lakosság egészségügyi ismeretszintjének további emelése célzott eszközökkel és módszerekkel.

Témavezető oktató: Pető Éva tanársegéd

Papirban foglalt!

*7/10
100%
42,1%
TRAKTOR
Tervező*

EGÉSZSÉG-MAGATARTÁS VIZSGÁLATA FALUSI LAKOSSÁG
KÖRÉBEN I.

Vekerdy Márta

Egészségügyi Szervezéstan Intézet

A szerző előadásában ismerteti a Bordány községben végzett orvosszociológiai vizsgálat néhány eredményét. A vizsgálatot tipikusan mezőgazdasági településen végezték 1975 őszén interjú-módszerrel, mely alkalommal 381 mezőgazdasági dolgozót kérdeztek meg.

A szerző ismerteti a vizsgálat célját és célkitűzéseit, majd a felmérés megszervezésének és lebonyolításának körülményeit. Hangsúlyozza, hogy a magatartásformák vizsgálata nemcsak az egészségügyi nevelés és felvilágosítás szempontjából fontos, hanem a lakosság morbiditási viszonyainak tanulmányozásánál is, hiszen a betegségek időben való felderítésének óriási szerepe van. Vizsgálták a különböző magatartásformákat meghatározó társadalmi és pszichikai tényezőket, s ezzel összefüggésben az egészségbudatot és a betegségtudatot.

A szerző előadásában ismerteti a település demográfiai és urbanizációs jellemzőit, a megkerdezettek szociális helyzetét, a lakosság kulturáltságának fokát és az egészségügyi ismeretszerzés csatornáit.

Papírba ragasztott
Témavezető oktató: Pető Éva tanársegéd.

10
8
6

15%

MEGVERT FELESÉG SYNDROMA

Ormos Magdolna, Péter József V.é.oh.

Igazságügyi Orvostani Intézet

A "megvert feleség syndroma" a testi sértés különleges formája, amelyben a férj vagy élettárs a megromlott házastársi kapcsolat következtében kialakuló nézeteltérések miatt feleségét, ill. élettársát bántalmazza.

Kriminológiai és társadalmi vonatkozásai azért is igen jelentősek, mivel a közös háztartásban élő gyermekek szellemi és testi fejlődését alaposan veszélyezteti. A testi sértések e különleges formája a Btk.-ban nem privilegizált, de megvan a lehetőség a bíró számára, hogy a cselekményt az elkövető személyének, és a cselekmény társadalmi veszélyességének megfelelően értékelje.

A SZOTE Igazságügyi Orvostani Intézetének 10 éves /1965-1974/ szakvéleményezésre került anyagában elemezték e bűncselekményfajta előfordulását, megoszlását, kriminál-szociológiai hátterét, vizsgálták a cselekményt kiváltó motivumokat is.

A "megvert feleség syndroma" a testi sértések között 7,6 %-os gyakorisággal fordult elő /90 %/, az ittaság 40 %-os gyakorisággal szerepelt.

Témavezető oktató: dr. Mojzes László egyetemi gyakornok

FEJ 25-29 éves No. a helyi
Kés a szoci. munka
55%

GYERMEKKORI HIRTELEN HALÁLESETEK AZ IGAZSÁGÜGYI
ORVOSTANI INTÉZET 20 ÉVES /1955-1974/ BONCANYAGÁBAN.

Kovács István, Oláh János V.é.oh.

Igazságügyi Orvostani Intézet

A gyermekkori hirtelen halál mind a hozzátartozó, mind az esetleges gyógykezelést végző orvos számára megrendítő esemény. A halál okát ilyenkor csak a boncolás tisztázhatja. A hirtelen halálesetek számszerű alakulására, okainak vizsgálatára ezért a legértékesebb adatokat a hatósági /rendőrorvosi/ boncolás szolgáltatja. A halálok biztos megállapításához pedig fontos kriminalisztikai és társadalmi érdek fűződik.

A Szegedi Igazságügyi Orvostani Intézet 20 éves boncanyaga alapján vizsgálták a gyermekkori hirtelen halálesetek előfordulását, halálok, életkor és nem szerinti megoszlását, szezonális változását, a gyógyellátás szintjéből /körzeti orvosi, intézeti/ adódó különbségeket és a halál bekövetkezésének körülményeit.

Az elemzés kapcsán értékelik a hirtelen halált megelőző prodromális tüneteket abból a szempontból, hogy az a környezet /szülők, gondozással megbízott személy/ számára komoly betegség gyanúját kelthette-e, vagy pedig rövid idő alatt, jellemző tünetek nélkül vezetett halálhoz. Az elvárhatóság szintjén értékelik a szülői gondoskodás és a halált megelőző orvosi ellátás mértékét.

Témevezető oktató: dr. Földes Vilmos egyetemi tanár

*Papikar
Szegedi*

*Kovács a boncolás
tanár
főnöke*

GYERMEKKORI NARCOMANIÁK TÁRSADALMI ÉS KRIMINOLÓGIAI
VONATKOZÁSAI

Bácskai Mária, Bende János VI.é.oh.

Ideg-Elme Klinika, Igazságügyi Orvostani Intézet

Az ifjúság körében egyre terjed a különböző ragasztószerekkel történő narcoman visszaélés. Társadalmi veszélyessége ennek igen nagy, mert a krónikus inhalálónál magatartási és emotionális zavarok észlelhetők, a gyermekek iskola- és munkakerülőkkel válnak, csavaroknak, összeütközésbe kerülnek környezetükkel, sőt a törvényekkel is.

A gyermekkori narcomania kialakulásának, terjedésének és okainak kiderítésére felméréseket végeztek néhány szegedi általános- és középiskolában, valamint a hozzájuk tartozó kollégiumokban és nevelőotthonokban. Arra kerestek választ, hogy az általános iskolások által "csinytevés"-nek tartott, a középiskolások között narcoman pótszerként ismert "ragasztózás" kiktől terjed, s ennek alapján hogyan lehetne a fertőzési góccokat felszámolni. Kérdés, valóban tömegjelenség-e iskoláinkban, hogyan jutnak a diákok ragasztóhoz.

Felmérésünk alapján a gyermek- és fiatalkori ragasztószer abusus nem szórványos, eléggé széles körben fordul elő a 10-18 évesek között. Az ellenevaló küzdelem pszichológiai és pszichiátriai foglalkozáson túlmenően komoly pedagógiai feladat is.

Témevezető oktató: dr. Vargha Miklós egyetemi docens

dr. Szendrőnyi Júlia egyetemi tanársegéd

Papikar ragasztó

*17.08. inf. Hall.
Csal. Alkot.*

Központ

GYERMEKKORI ERŐSZAKOS HALÁLESETEK

Pintér Olivér VI.oh.

Igazságügyi Orvostani Intézet

A Szegedi Igazságügyi Orvostani Intézet 20 éves /1953-1972 évek közötti/ boncanyaga alapján vizsgálta a gyermekkori erőszakos halálesetek /továbbiakban gy.e.h./ előfordulását, gyakoriságát, okainak sajátos körülményeit.

Gy.e.h. az intézeti boncolások 2,5 %-a. A 167 gy.e.h. megoszlása gyakorisági sorrendben:

közúti baleset	37 eset	22,3 %
vízbe fulladás	34 "	20,8 %
égés, füstmérgezés	25 "	14,8 %
mérgezések	15 "	8,9 %
gyermekek sérelmére elkövetett szándékos-gondatlan emberölés	14 "	8,6 %
forrázás	12 "	7,1 %
légutak elzáródása miatti fulladás	12 "	7,1 %
játék közben előfordult halálos sérülés	12 "	7,1 %
robbanás	4 "	2,2 %
villám és elektromos sérülés	2 "	1,1 %

A gy.e.h. körülményeinek elemzése alapján hangsúlyozza a megfelelő preventív intézkedések szükségességét.

A nyilvánvalóan gondatlan szülői felügyelet miatt bekövetkező halálesetek tanulságainak intő példája alapján kívánja felhívni a figyelmet a gyermekek körültekintőbb felügyeletére és gondozására.

Témavezető oktató: dr. Virágos Kis Erzsébet egyet. adjunkt.

Szigorúan törölt!

HAJSZÁLAK ÖSSZEHASONLÍTÓ METRIKUS VIZSGÁLATA

Pintér Sándor - Szabó Tamás
V.é.oh. V.é.oh.

Igazságügyi Orvostani Intézet

A kriminalisztikában, a személyazonosításban nagy jelentőségű emberi szövet, a haj, szálvastagságát vizsgálták.

A vizsgálati anyagot közel azonos korú, populációgenetikailag heterogén népességcsoportból /egyetemi hallgatók/, 4 standard fejbőr-tájékról vették. Tájékonként 5 hajszál 3 meghatározott szakaszának vastagságát mérték ocularmicrometer segítségével. 48 személytől vett, 960 hajmintát mértek. Összehasonlították az azonos személyek különböző fejbőr-tájairól vett, valamint a különböző személyek azonos fejbőr-tájairól vett minták mérési adatait, továbbá a nemek és a hajszin szerinti megoszlást.

Munkájukban a kapott értékek matematikai-statisztikai értékelését adják.

T: 7
K: 3

10

Valamint elvezető

31 98 99 100

Elvezető papírral a

Témavezető oktató:

Dr. Bajnóczky István egyetemi tanársegéd.

CSÉMI L. SZERINTI MEGFIGYELÉSEK ELLENŐRZÉSE A SZEMFOG
ÉS A KISŐRLŐK HELYIGÉNYÉNEK MEGHATÁROZÁSÁRA.

Bartucz Gizella

SZOTE Fogászati és Szájsebészeti Klinika

Csémi L. méréseket végzett a szemfog és a kisőrlők helyigényének meghatározására, amit az első moláris fog mesio-distalis átmérőjéből határozott meg. Méréseit 50-50 16 éves fiú és lány fogsoráról készült lenyomaton végezte. Megállapította, hogy az alsó M_1 nagyobb, mint a felső. A $C+P_1+P_2$ együttes átmérője pedig a felsőben nagyobb. Szerinte a helyigény:

a felső fogsorban $2/M_1/+1$ mm,

az alsó fogsorban $2/M_1/+1$ mm.

Mérései alapján mindkét fogívben 2-2 esetben volt eltérés fiuknál, lányoknál egyaránt. Vizsgálatokat végeztünk e megfigyelések ellenőrzésére. Méréseinket 100-100 15-16 éves fiú és lány fogsoráról készült lenyomaton végeztük. Az átlagok alapján megállapíthatjuk, hogy Csémi fogmérésekre vonatkozó mérései helyesek. Az egyes eseteket vizsgálva azonban nem egyezik meg, nálunk sokkal nagyobb a szórás. Az a képlet, amit Csémi megadott egyedekre nem minden esetben vonatkoztatható.

Témavezető: Dr. Pónyi Sándor egyetemi adjunktus

FOGHUZÁS UTÁN LÉTREJÖTT ARCÜREG-SIPOLY MŰTÉTEINEK
UTÁNVIZSGÁLATAI. /A SZOTE FOGÁSZATI ÉS SZÁJSEBÉ-
SZETI KLINIKA 5 ÉVES BETEGANYAGA ALAPJÁN/

Ferber Ferenc

SZOTE Fogászati és Szájsebészeti Klinika

Klinikánkon 1971 és 1975 közötti időszakban 168 fogeredetű arcüreg-sipoly zárást végeztek. Ezek közül 98 esetben egyszerű buccalis illetve palatinalis lebbennyel zárták a sipolyt, 70 esetben radikális arcüreg műtéttel /Luc-Caldwell/ egybekötött sipolyzárásra került sor. A klasszikus sebész felfogás szerint a foghúzás miatt megnyílt arcüreget a foghúzástól eltelt 48 óra múlva fertőzöttnek kell tekinteni, ezért a sipolyzárást 48 óra múlva mindig radikális arcüreg műtéttel kötötték össze.

Klinikánkon azt a módszert követték, hogy ha az arcüregben radiológiai elváltozás nincs, illetőleg műtét közben idült gyulladás tünetei nem észlelhetők, a sipolyzárással egyidőben radikális műtétet kb. 1 hét, 10 napig lehetőleg nem végeztek. A 98 egyszerű sipolyzárás után csak 6 esetben volt recidiva, míg a 70 radikális műtét után 4 esetben kellett ismét operálni. Tehát helyes kórisme esetén nem lett több a szövődmény az egyszerű zárás után sem, mint a radikális arcüreg műtéttel egybekötött műtétek következtében.

Témavezető: Dr. Szabó György egyetemi adjunktus

A KLINIKÁN VÉGZETT FOGGYÖKÉR-RESECTIOK ÉRTÉKELÉSE

Sztankó Attila

SZOTE Fogászati és Szájsebészeti Klinika

A foggyökér-resectiot a szájsebészet területén a gyökértömés egyes esetekbeni definitív befejezésének tekintik.

A resectio kapcsán még cystectomiát és retrograd gyökértömést is végezhetünk.

A klinikán öt év alatt végzett gyökércsucs-resectiókat dolgoztuk fel. 1970 december 9- 1975 december 9. összesen 1578 resectiot végeztek, ebből 214-et hallgatók. A betegek közül 136-at berendeltünk postoperatív kontroll végzése céljából. A megjelent betegeket több szempont szerint vizsgáltuk. A vizsgálat eredményeit összehasonlítottuk a mainzi egyetem Fog- Száj- és Állkapocsbetegségek Klinikája Szájsebészeti Rendelőintézetében végzett gyökércsucs-resectiók eredményével. A két intézetben végzett műtétek eredményei lényeges különbséget nem mutatnak..

Témavezető: Dr. Szabó György egyetemi adjunktus.

A NATRIUMFLUORID ECSETELES NÉGYÉVES EREDMÉNYEI A SZOTE FOGÁSZATI ÉS SZÁJSEBÉSZETI KLINIKA GYERMEKFOGÁSZATI OSZTÁLYÁN

Frankl Klára - Rudas Katalin

SZOTE Egészségügyi Szervezési Intézet

SZOTE Fogászati és Szájsebészeti Klinika

A fogszuvasodás aetiológiájában számos ismert és ismeretlen tényező szerepel. A caries preventioban a fluor szerepe bizonyított. Számos alkalmazási formája közül a 7-14 éves életkornak leginkább megfelelő 2 % NaF oldattal történő védőecsetelést választottuk. Ezt a kísérletet az 1972/73.-as tanév óta végezzük a SZOTE Fogászati és Szájsebészeti Klinika Gyermekfogászati Osztályán, aminek eredményét kívántuk értékelni. Négy egymás után következő évben, amióta a kísérlet folyik teljes fogstátust véve alapul összehasonlítottuk az azonos korcsoportokat egymással, korábbi adataikkal, valamint kezelésben nem részesült gyermekek adataival. Vizsgálataink során 3350 fogászati kartonn értékeltük a fogstátus adatait. A négyéves kezelés időszaka alatt valamennyi kezelt korcsoportban a cariesintenzitás redukcióját észleltük.

dr. Rudas Lenke adjunktus

DMF index 13,40

Rendelői kezelés 157
Május 1975

A FOGAK ALAKJA ÉS AZ UJJAK MÉRETEINEK ILLETVE RAJZOLATÁNAK GENETIKAI
ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Körtvélyessy Katalin és Kelemen Éva

SZOTE Fogászati és Szájsebészeti Klinika

Az irodalomból ismertek ún. oro-facio-digitalis szindrómák, melyek több
ektodermális termék együttes elváltozását mutatják. Bateson már 1894-
ben rámutatott arra, hogy van valami összefüggés a fogak, a csigolyák,
az ujjak, az izeltlábuak nyulványai és hasonló metamer képződmények kö-
zött.

Ezen alapszik elképzelésünk, miszerint lehetséges a fogak méreteinek a
zománc rajzolatának és az ujjak méreteinek ill. rajzolatának azonos
genetikai irányítása. 55 iskoláskorú /14 éves/ gyermeket vizsgáltunk
meg. A felső fogsorról alginattal lenyomatot vettünk, amit rögtön ki is
öntöttünk. A frontfogak méreteit és zománcrajzolatát saját kódrendszer-
rel jelöltük és ez alapján soroltuk be azokat egy-egy csoportba. Az
ujjlenyomatok elemzéséhez azok ismert kódrendszerét használtuk fel. A
fogak és a kezek méretei között az esetek 80 %-ban lineáris összefüggés
mutatkozott. Egyes zománc és ujjbegyrajzolat gyakori együttes előfordu-
lását figyeltük meg.

A jövőben szeretnénk kísérleteinket kiterjeszteni, és korrelációs számi-
tásokat végezni az összefüggések kimutatására.

Témavezető: Dr. Szentpétery József egyetemi docens

Kit és adó

T: 8
K: 8
16

$r = 0.88$

A FOGSZUVASODÁS GYAKORISÁGA NORMÁL ÉS FOGYATÉKOS
GYERMEKEKEN INTÉZETI ÉS OTTHONI KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT

László Kókai Erzsébet, Veres János

Szegedi Orvostudományi Egyetem Fogászati
és Szájsebészeti Klinikája, Gyermekfogászat

Megfigyelések, irodalmi adatok arra utalnak, hogy
intézetben élő gyermekeknek /ahol a táplálkozás ra-
cionálisabb, kevesebb a rendszertelen édesség fo-
gyasztás/ valamint szellemi és egyéb fogyatékosok-
nak jobb a fogazata az azonos korcsoportban otthon
élő és normál gyermekekénél.

Miután az elmúlt 17 év alatt Szeged területén az
általános iskolás gyermekek fogazatában a 7-14 éves
korcsoportban a DMF indexet véve alapul átlagosan
42 %-os emelkedést figyeltünk meg, azt kívántuk
vizsgálni, hogy az említett csoportok fogazata is
romlott-e az elmúlt időszakban.

Megvizsgáltuk a Szegedi Süketnéma Intézet fogya-
tékos, egyben intézetben is lakó 137 gyermekét, to-
vábbá a Szegedi Kisegítő Iskola 122 szellemileg fo-
gyatékos gyermekét. Az így nyert adatokat összehason-
lítottuk az 1957-ben Szegeden a süketnémákon végzett
vizsgálat adataival, valamint Pongrácz és mtsi. által
1966-ban fogyatékosokon Bolyon és Mohácson nyert a-
datokkal.

Azt találtuk, hogy az elmúlt évek alatt a normál,
otthon élő gyermekek adataihoz hasonlóan itt is nö-
vekedett a caries-intenzitás és ugyanez észlelhető
a normál, intézetben élő gyermekekénél is.

Témavezető: Dr. Rudas Lenke egyetemi adjunktus

T: 8
K: 8
16

GYÖKÉRCSATORNA HOSSZÁNAK BEMÉRÉSE A SZÖVETEK ELEKTROMOS
ELLENÁLLÁS VÁLTOZÁSA ALAPJÁN

Oroszlány Gyula
Fogászati és Szájsebészeti
Klinika

A pontos gyökértömés legfontosabb kritériumai – falálló és csucsig érő kell legyen. A csucsig érő gyökértömés elképzelhetetlen a gyökércsatorna hosszának pontos ismerete nélkül. Ha ezen ismeret nélkül vagy pontatlan mérés után kezdjük az endodontikus kezelést, nem kerülhetjük el a traumás periodontitis lehetőségét, fertőzött pulpa esetén a Streptococcus, Staphylococcus flórának a periapicalis térbe kerülését, granulóma, periostitis, tályog keletkezésének veszélyét. Az eddigi gyökércsatornahossz bemérő eljárások lényege a Rtg-kontroll volt. A szövetek elektromos ellenállás változás alapján történő bemérésének két, kétségtelenül legnagyobb előnye a Rtg-nel szemben, hogy lényegesen olcsóbb és pontosabb, tekintve, hogy a ferde sugárirány miatt a Rtg-nél torzulás lép fel. Az eddigi eljárások / Sztrilich, Best-Winter, Updegrave, Walter, Fixott, Schnur / Rtg segítségre épülnek. Sunada vetette fel először a parodontium és a száj mucosa közötti elektromos ellenállás mérésének lehetőségét a csatornahossz megállapítására. 6,5 kohm értéknél a Kerr tű hegye épp a fog csucsnál van. Én ezt a módszert ellenőrzöm, pontosságát igyekszem növelni és nálunk a mindennapi gyakorlatban meghonosítani. In vivo kísérleteimben azt vizsgáltam, melyik az a közeg, amely a környező szövetek elektromos ellenállását a legjobban tudná csökkenteni a Res pulpához képest, és ezzel megfelelő támpontot adna a pontosabb méréshez.

Témavezető oktató: Dr Szentpétery József egyetemi docens

T: 11-8
K: 11-9
17

A SEROTONIN SZÍV-HATÁSAINAK ELEKTROFIZIOLÓGIAI ELEMZÉSE

Varró András és Szekeres Zsuzsanna
SZOTE Gyógyszertani Intézete

A serotonin alacsonyabbrendű állatok szíven transzmitter funkciót tölt be, s jellegzetes elektrofiziológiai hatásokat fejt ki. A szív különböző területeinek, ill. sejtjeinek elektromos aktivitására gyakorolt befolyását emlős állatokon mindeddig nem elemezték. Ismertetendő vizsgálatainkban ezért a serotonin elektrofiziológiai hatásait nyul- és kutyaszívből nyert, izolált preparátumokon tanulmányoztuk, extra- és intracelluláris eljárásokat alkalmazva.

Serotonin jelenlétében a pitvari és kamrai automatia, ingerlékenység és ingerületvezető-képesség fokozódott, s csökkent a refrakterszakok időtartama. A sinus csomó és a Purkinje rostok automáciájának növekedésével egyidejűleg fokozódott a lassu diasztolés depolarizáció sebessége. Latens pitvari és kamrai ingerképző sejtek aktiválódása is megfigyelhető volt. A munkaizomzatból intracellulárisan regisztrált akciós potenciálok amplitudója, a nyugalmi potenciál és a depolarizáció kismértékben nőtt. Mindez együtt járt a szívizom mechanikai aktivitásának fokozódásával.

A serotonin hatásait a szöveti catecholamin-raktárak kiürítése /reserpin-előkezelés/, továbbá az adrenerg β -receptorok blokkolása /pindolol, propranolol/ gátolta. Valamennyi megfigyelt változás noradrenalinval ugyanugy előidézhető, mint serotoninnal. Mindez arra utal, hogy kísérleti körülményeink között, a serotonin a szív elektromos aktivitását nagyrészt indirekt uton, a raktározott noradrenalin felszabadítása révén befolyásolja.

T: 11-10
K: 9-11
19

Témavezető oktató: Dr. Papp Gyula

Imp. v. 15'
a legnagyobb
bal p ↑
mint pap. imom

Modarított Loda?
30' után 5HT 50%
HT. a 100%
17

VERAPAMIL HATÁSA ISCHAEMIÁS SZIVIZOMZAT

ANYAGCSERÉJÉRE

Garamszegi Mária

Gyógyszertani Intézet

A SZOTE Gyógyszertani Intézetében végzett korábbi kísérletek alapján ismeretes, hogy a különböző modell-anginákban fellépő EKG eltéréseket Verapamil előnyösen befolyásolja. Kísérleteinkben azt kívántuk tanulmányozni, hogy az antianginás, valamint antiarrhythmias hatással is rendelkező Ca-antagonista Verapamil hogyan befolyásolja a szivizom metabolizmusát, nevezetesen vizsgáltuk a Verapamilnak a myocardium CP-, anorganikus foszfát-, ATP-szintjére kifejtett hatását normális és ischaemiás szövetben. Kísérleteinket Nembutallal altatott, mesterségesen lélegeztetett patkányokon végeztük. 0,1 mg/kg iv. Verapamil nem befolyásolta a normális szivizom anyagcseréjét. A továbbiakban a munkacsoport által korábban kidolgozott un. ischaemiás-szív modellen vizsgáltuk a Verapamilnak a fent említett anyagcseretermékek szintjére kifejtett védő hatását. 0,1 mg/kg iv. Verapamil hatására védő hatást tapasztaltunk; az ischaemiás értékekhez viszonyítva mind a CP, mind az ATP-szint szignifikánsan emelkedett, az anorganikus-foszfát szint szignifikánsan csökkent. 0,5 mg/kg iv. Verapamil jelentős védő hatást nem fejtett ki. 1 mg/kg iv. Verapamil az ischaemiás állapotot rontotta, mely hatásokat a fenti két dózis vérnyomáscsökkentő hatása magyarázhat.

T: 9

K: 8

19

37°C -m miből, 1' alatt
van a lezárás: volt.
JPA CP ATP ↓

Témavezető oktató: Dr. Takáts István

Verapamil 0,1 mg/kg a lezárás
Nembutal miből miből?

A PAPAVERIN-KÁLCIUM ANTAGONIZMUS FIZIKAI-KÉMIAI ALAPJAINAK VIZSGÁLATA

Szilágyi Judit és Szontágh Melinda IV. éves gyh.
(SZOTE Gyógyszerészi Vegytani Intézet, Szeged)

Simaizom preparátumokon és in vivo a papaverin és Ca^{2+} -ionok között kompetitív antagonizmust állapítottak meg. Ennek mechanizmusát illetően feltételezik, hogy a papaverin a simaizommembrán azon helyéhez kötődik, amelyhez normális körülmények között a Ca^{2+} -ionok kötődnek. Mivel a két anyag közötti antagonizmus izolált vörösvértesteken is észlelhető, ezért a simaizommembránon levőkkel azonos receptorhelyeket kell feltételezni.

Vizsgálatainknak az volt a célja, hogy megismerjük a két anyag közötti antagonizmus kémiai alapjait. Tisztázzuk, hogy a papaverin és a Ca^{2+} -ionok között a biológiai médiumtól függetlenül van-e antagonizmus, ha van akkor annak mi az oka.

Vizsgálatainkat éter- 0,1 n NaCl fázishatáron, mint modellen végeztük. A Ca^{2+} -ionok és a papaverin között ez esetben is antagonizmust tapasztaltunk. Felületifeszültség mérésekkel megállapítottuk, hogy itt az antagonizmus oka az, hogy a Ca^{2+} -ionok beépülnek a kapilláráktív papaverin által képezett felületi rétegbe, ezáltal az oldatban a Ca^{2+} -ion koncentráció csökken és feltehetően a papaverin felületi orientációja is megfordul.

Feltételezésünk szerint hasonló mechanizmus alapján valósul meg a papaverin Ca^{2+} -ionok közötti antagonizmus in vitro és in vivo is.

Témavezető oktatók: Dr. Simon Lajos és Dr. Simonné, Dr. Talpas Gizella

T: 11-7

K: 9

16

FIZIKAI TÉNYEZŐK BEFOLYÁSA A PENTAMETILENTETRAZOL
/PTZ/ SPASMOGEN AKTIVITÁSÁRA

Kádár Tibor

SZOTE Gyógyszerhatástani Intézet és Gyógyszerészi
Vegytani Intézet⁺

*the effect
↓ a p. f. hatás
↓ a p. f. hatás
↓ a p. f. hatás*
A PTZ görcskeltő hatásának mechanizmusa jelenleg ismeretlennek tekinthető. Az anyag a convulsiv hatáson kívül dózistól függő spasmogen hatást mutat patkány gyomor fundus preparatumon. Vizsgálataink szerint a PTZ oldatokat ért egyes fizikai behatások megváltoztatják az anyag biológiai aktivitását:

- 1./ A PTZ spasticus és convulsiv aktivitását csökkentő oldatának forgó mágneses, illetve statikus elektromos erőterben történt kezelése.
- 2./ A PTZ oldatok ultrahang kezelése a convulsiv hatást érintetlenül hagyja, de a spasticus hatást a kezelésre kerülő oldat koncentrációjától függően csökkenti. *10-5 - 1-kezes
magn. hatás - alacsony
állap.*
- 3./ Az ultrahang kezelés után az eredeti spasticus aktivitás visszaállítható éterből történt átkristályosítással.

A fizikai behatások alapvetően befolyásolják a spasticus aktivitást, aminek okát a molekuláris kölcsönhatások megváltozásában látjuk. Ezek alapján értelmezzük a spasticus aktivitás mechanizmusát.

Témavezető oktató: dr. Simon Lajos⁺ egyetemi adjunktus
dr. Sallai János egyetemi adjunktus

ADRENERG BÉTA RECEPTOR BLOCKOLÁS BEFOLYÁSA ÉRTÁGITÓK
PERIFÉRIÁS HATÁSÁRA

Tóth Eszter

SZOTE Gyógyszerhatástani Intézet

Ismeretes, hogy néhány értágító szer /papaverin, theophyllin/ vasodilatator hatása cyclicus AMP-vel kapcsolatos.

Ebből kiindulva tanulmányozták, hogy hogyan befolyásolja adrenerg béta receptor blockolás /0,5 mg/kg propranolol iv./ a papaverin és az alkanol-amin származék PF-244 jelzésű új vasodilatator hatását kutya perfundált hátsó végtag preparátumon.

Nembutallal altatott, 7-12 kg-s spontán légző kutyák bal artéria femoralisában mérték a vérnyomást, a jobb hátsó végtagot pedig állandó vérvolumennel áramoltatták át és T-elágazás segítségével mérték a perfúziós nyomást. Ez utóbbinak a változásai állandó átfolyás mellett arányosak a végtag vascularis resistenciájának változásaival.

Vizsgálataik alapján azt mondhatják, hogy mindkét szer dózistól függően csökkentette a vascularis resistenciát kutya perfundált hátsó végtag preparátumon. Adrenerg béta receptor blockolás után ez a hatás szignifikánsan kisebb. Emellett a propranolol szignifikánsan megrövidítette a PF-244 hatásának felezési idejét.

Témavezető oktató: Dr. Csik Vera

pagin mellett - alacsony

T: 8

K: 9

NH

Darabos Judit és Greminger Márta
Sebészeti Műtéttani Intézet és I.sz.Sebészeti Klinika

Kutyákon vizsgáltuk három narkotikus analgeticum /fentanyl, morphin, meperidin/ hatását az indirekt stimulált m.tibialis anterior kontrakciójára. Az alkalmazott supramaximális elektromos stimulus 0,1 Hz /egy-egy inger/ és 50 Hz /tetanikus inger/ volt. Mindhárom vizsgált csoportban az izomkontrakciók mérésével párhuzamosan mértük az artériás vérnyomást az ellenkező oldali alsó végtagon, és a véráramlást az azonos oldali alsó végtagon. A meperidines csoporton belül vizsgáltuk a direkt stimulált izomkontrakciót, valamint az ideg-izom preparatum artériás keringése átmeneti felfüggesztése közben mért izomkontrakciót is. 1. Fentanyl 0,5 - 10 µg/kg iv. dózisokban az indirekt stimulált izom kontrakcióját nem befolyásolja, s nem csökkenti lényegesen sem a vérnyomást, sem a vér áramlását. 2. Morphin 1, 3, 9 mg/kg iv. dózisokban az indirekt stimulált izom kontrakcióját nem befolyásolja, viszont csökkenti a vérnyomást és a véráramlást. 3. Meperidin 3, 6, 9 mg/kg iv. dózisokban csökkenti az indirekt stimulált izom kontrakcióját. A hatás dózis dependens ugyanakkor tetanikus görbén fáradást nem okoz. A meperidin a vizsgált dózisokban jelentősen csökkenti a vérnyomást és a perifériás áramlást is. A meperidin 3 mg/kg dózisban a direkt uton stimulált izom kontrakcióját csökkenti. A preparatum artériás keringésének 10 perces felfüggesztése az indirekt uton stimulált izom kontrakcióját nem befolyásolta. A három vizsgált analgeticum közül csak a meperidinnak van izomkontrakciót csökkentő hatása. Ez direkt gyógyszerhatásnak látszik, a keringés csökkentésén, vagy a neuromuscularis transmission át érvényesülő hatás kizárható. Témavezető oktató: Dr. Boros Mihály egyetemi docens

T:7
K:8

200 g - 1 kg súly - csökkentő hatása miatt

Tomka Annamária IV.évf. gyógyszerész hallgató
Orvosi Vegytani Intézet, Gyógyszerhatástani Intézet

A gyógyszerek biológiai hasznosíthatóságának meghatározása elsőrendűen farmakokinetikai probléma. Az in vivo biológiai hasznosíthatóság jellemzése olyan farmakokinetikai faktorok meghatározásával végezhető el mint: 1. eliminációs és felszívódási sebességi állandók és felezési idők, 2. megoszlási térfogat és koefficiens, 3. totális clearance, 4. maximális vérkoncentráció, és az eléréséhez szükséges idő, 5. adagolási rend, 6. ismételt adagolásnál a maximális és minimális vérkoncentráció, 7. a vérkoncentráció tet- szőleges időpontban, 8. a fenti paraméterek alakulása veseinsuffitientia esetén.

Vizsgálataink során számítógépes programot dolgoztunk ki, amely minimális számú vérkoncentráció mérés adataira támaszkodva, egyrekeszes rendszerben lehetővé teszi a fent említett kinetikai paraméterek konszekutív meghatározását a lehető legjobb megközelítéssel.

Ezen farmakokinetikai jellemzők és az in vitro hasznosíthatósági eredmények összevetésével tudjuk megjelölni egyes gyógyszerformák biológiai hasznosíthatóságának mértékét.

T:8

K:9

Témavezető oktató: Dr. Marek Nándor adjunktus

SZINTETIKUS CCK-OKTAPEPTID SULPHATESTER BIOLÓGIAI
HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Óry Ilona V.o.h.

SZOTE I. sz. Belklinika

A természetes cholecystokinin /CCK/ 8 aminosavból álló C terminális fragmensének szintézise step wise eljárással történt. A fragmens súlyegységre vonatkoztatva 10-szer, moláris koncentrációra vonatkoztatva 2,5-szer aktívabb a természetes hormonnál. Biológiai aktivitását + 4°C-on tárolva hónapokig megtartja. Fiziológias sóoldatban jól oldódik. Intravénás alkalmazása esetén a hatá-
sos adagban a vérnyomást nem befolyásolja.

Vizsgáltuk a szer cholecystokinetikus, Oddi sphincter relaxáló és pancreas enzim szekrecióra kifejtett hatását. Perfúziós módszerrel végzett kísérleteinkben kimutattuk, hogy a CCK a morphin görcsöt oldja. A receptorhoz való kapcsolódásban a tyrosinon lévő SO₃H csoportnak, a 7- argininnek illetve a két aminosav közötti távolságnak van elengedhetetlen szerepe.

A szintetikus CCK-oktapeptid sulphatester alkalmazása perspektivikusnak látszik az epeutakrádiológiai diagnosztikájában és a dyskinesisek kezelésében.

Témavezető Dr. Lonovics János

L-Boc - peptid
6-10

A GASTRIN C TERMINÁLIS PENTAPEPTID-AMID
/PENTAGASTRIN/ METABOLIZMUSÁNAK
"IN VIVO" VIZSGÁLATA

Remák Géza-Holczinger Gábor

SZOTE I. sz. Belgyógyászati Klinika

A pentagastrin radioimmunoassay kidolgozásához human serum albuminhoz kötött pentagastrinnal nyulakat immunizáltunk. Megfelelő titerű ellenanyag nyerése után radioimmunoassayt dolgoztunk ki a pentagastrin koncentráció testnedvekben történő meghatározására. BOC-glycin pentapeptidamidot intravénásan adtunk patkányoknak. Az anyag beadása után különböző időpontokban az arteria iliaca communisból vérmintákat vettünk és az ilyen módon nyert serum mintákból mértük a jelenlevő pentagastrin biológiai aktivitását és ugyanazokból a serumokból radioimmunoassay-vel meghatároztuk az immuno reaktiv pentagastrin koncentrációját. Azt találtuk, hogy a serum minták biológiai aktivitása és a radioimmunoassay-vel mérhető pentagastrin tartalma között szoros összefüggés van. Más szóval az egyes serum minták gyomorsav secretiot növelő hatása a bennük radioimmunoassay-vel mérhető pentagastrin mennyiségének felelt meg.

Témavezető Dr. Varga László

Dipeptid hydrolase (Gastrin)
Radioimmunoassay módszer

Vo-16 al helyi 20 ml

A GASTRIN C TERMINALIS PENTAPEPTID-AMID /PENTA-
GASTRIN/ METABOLISMUSÁNAK "IN VIVO" VIZSGÁLATA.
A C¹⁴ GLYCIN PENTAPEPTID-AMID ELIMINÁCIÓJA A KE-
RINGÉSBŐL

Holczinger Gábor SZOTE I.sz.Belklinika

Institutoris László MTA SZBK

Sept 60 al
0.011 mg/kg súly

A BOC-l-C¹⁴-glycin pentapeptid-amidot pat-
kányoknak intravénásan adva tanulmányoztuk a
radioaktivitás eltűnését a keringésből. A radio-
aktivitás csökkenés a vizsgálat első periódusában
/1-4 percig/ meredek, ezt követően /4-10 percig/
mérsékeltebb ütemű. Semilogaritmikusan ábrázolva
a radioaktivitás csökkenést a görbe első két sza-
kaszára regressziós egyenes illeszthető. A 10. perc
után mért radioaktivitás értékek lényegesen csökkenő
tendenciát nem mutattak. Az egyes időpontokban el-
véreztetett állatok serumát Sephadex G-25 oszlo-
pon chromatografálva az eredeti pentapeptid-amid
mellett az ettől nagyobb molekulásuly tartományban
jelentkező radioaktív peaket kaptunk. Ez a nagyobb
molekulásulyu anyag a vizeletben is kimutatható volt.
A továbbiakban ezt az anyagot izoláltuk a vizelet-
ből és meghatároztuk a molekulásulyát, biológiai
aktivitását és az aminosav összetételét.

T: 8
K: 7

Témavezető oktató: Dr. Varga László egyetemi adjunktus

AZ ARTERIA BRONCHIALIS SZEREPE A "SHOCK-TÜDŐ"
PATHOMECHANIZMUSÁBAN

Czakó Tamás - Kovács Tamás

Sebészeti Műtéttani Intézet és I.sz.Sebészeti Klinika

Az Intézetben végzett "shock-tüdő" pathomecha-
nizmusának vizsgálatok során a bizonyított
aetiológiai tényezők mellett felmerül a tüdő nut-
ritív keringése csökkenésének jelentősége is. Az
artéria bronchialisnak a systemás keringésből tör-
ténő reverzibilis kirekesztésével kísérleti model-
len vizsgáltuk feltevésünket. Az alábbi vizsgálá-
tokat végeztük mindkét nemű, korcs kutyákon:

1. az artéria bronchialis keringés kirekesztésének
metabolicus és haemodinamikus hatásait, valamint a
tüdő mikrostrukturájának változását. 2. az artéria
bronchiális keringés kirekesztése mellett előidé-
zett haemorrhagiás shock fenti hatásait. 3. a ki-
rekesztett érszakasz perfúziója mellett a haemorrha-
giás shock következtében kialakuló változásokat.
Feltételezésünk igazolódott: egyedül a bronchialis
keringés kirekesztése is shockos állapotot hozott
létre. Bronchialis perfúzió mellett a haemorrhagi-
ás shock már ismert anyagcsere hatásai enyhébbek
voltak.

Témavezető oktató: Dr. Pénzes István egyetemi tanársegéd

Call D
pl↑ mit a tüdőben
So. ph.
T: 9
K: 8
+ v. v. v.
Call D
Sp. 1, 2, 3
Tüdőben
10.30 V

A BRONCHIALIS KERINGÉS SZEREPE A CO₂ ANYAGCSERE-
BEN

Kovács Tamás-Czakó Tamás

Sebészeti Műtéttani Intézet és I.sz.Sebészeti Klinika

Az I. sz. Sebészeti Klinika munkacsoportjának kísérletei és klinika vizsgálatai bizonyították, hogy a kilégzett CO₂-nak csak egy része származik az art. pulmonalis rendszerből, a másik része az art. bronchialesből és a tüdő saját anyagcserejéből ered. Az art. bronchialesből származó CO₂ további tanulmányozása kísérleti modell kidolgozását tette szükségessé. A modell lényege az, hogy az art. bronchialesek eredésének megfelelő aortaszakaszt kirekesztjük, a keringés folytonosságát az aortában polyetylén bypass segítségével biztosítjuk. Előnye, hogy az élettani körülményeket jól megközelíti, segítségével az anatómiailag preformált érrendszeren keresztül, annak durvább megsértése nélkül vizsgálható a bronchialis keringés. A kísérlet során az art. bronchiales vérnek pH-j t, CO₂ szintjét, O₂ tenzióját megváltoztatva vizsgáltuk annak a systemás és kisvérköri keringésre, ventilatorra, CO₂ leadásra, ill. O₂ felvételre gyakorolt hatását.

Témavezető oktató: Dr.Pénzes István egyetemi tanársegéd

habad leadás
vadás diagram?

T: 8

K: 8

16

A KÜLÖNFÉLE VÉRTARTÓSÍTÓK ÉS OXYGENÁTOROK, VALAMINT
A MECHANIKUS HAEMOLYSIS ÉS A POSTOPERATIV VÉRVESZ-
TESEG Néhány összefüggése szívműtétéknél

Gulyás Olga

Sebészeti Műtéttani Intézet és I.sz.Sebészeti Klinika

400 nyitott szívműtét kapcsán vizsgáltuk az összefüggést a különféle vértartósító eljárások /EDTA ill. ACD/ és oxygenátorok /forgólemezes- ill.buborék oxygenátor/ valamint a mechanikus haemolysis és a posoperativ vérveszteség nagysága között. Az EDTA-val tartósított vérben a perfúzió előtti haemoglobinszint magasabb volt, mint a citráttal tartósítottban. A perfúzió utáni mechanikus haemolysis azonban nem különbözött szignifikánsan a két csoportban. A perfúzió alatti mechanikus haemolysisben igen jelentős szórási észlelhető, de a postperfúziós haemolysis általában arányos a perfúziós idő hosszával. Az egyes csoportokban mutatkozó különbségek a különböző perfúziós idők következményei. Szignifikáns különbséget csak két csoport között észleltünk: jelentősen magasabb /P<0,01/ volt a postperfúziós haemolysis mitrális billentyű beültetés után, ha egyidejűleg aortaregurgitáció is fennállt, mint azokban az esetekben, ahol az aortabillentyű normálisan működött; ezt a habképződésnek és a szív mechanikus károsító hatásának tulajdonítjuk. Nem volt jelentős különbség a postperfúziós haemolysisben különféle oxygenátorok használata esetén. A postoperativ vérveszteség nem függött a vértartósító módszerektől. Szignifikánsan kisebb volt azonban a vérveszteség az egyszer használatos buborék-oxygenátorok alkalmazásakor. Ez feltételezhetően az utóbbiak teljes pyrogénmentességének és a kisebb mértékű vérkeveredésnek tulajdonítható. Említést érdemel, hogy a forgólemezes oxygenátorok alkalmazásakor az egy műtét felhasznált átlagos vérmennyiség több mint kétszerese a buborék oxygenátorok használata esetén mértnek.

Témavezető oktató: Dr.Kovács Gábor egyetemi docens

T: 6

K: 6

12

A PERIPHERIÁS ÉS CENTRALIS HŐMÉRSÉKLET MÉRÉSÉNEK
JELENTŐSÉGE SZIVMŰTÉTEK UTÁN

Papp Zoltán

Sebészeti Műtéttani Intézet és I.sz.Sebészeti Klinika

Nyitott szivműtétek után 54 betegben 30 percenként mértük a centrális és peripheriás hőmérséklet változását 20 órán keresztül. A meghatározásokat thermistoros hőmérővel végeztük. A centrális hőmérsékletet a rectumban, a peripheriás bőrhőmérsékletet a lábháton ill. az öregujjon mértük. Közvetlenül a műtét befejezte után a centrális és peripheriás hőmérséklet között 8-10 °C különbség volt, mely különbség 2-6 órán keresztül fennmaradt, majd a peripheriás hőmérséklet hirtelen felemelkedett és csaknem elérte a centrális hőmérsékletet. Közvetlenül a műtét után a vasoconstrictio egyéb klinikai jelei is fennálltak ezekben a betegekben /emelkedett artériás és centrális vénás nyomás, acrocyanózis/, de ezek a jelek fokozatosan és még az előtt szűntek meg, hogy a peripheriás hőmérséklet emelkedni kezdett volna. A vizsgálatok alapján úgy tűnik, hogy a vasoconstrictio jelei közül a legtovább a peripheriás bőrhőmérséklet csökkentet maradt fenn. Hypovolaemia vagy centrális keringési elégtelenség esetén a peripheriás hőmérséklet nem normalizálódott 2-6 óra alatt, hanem a keringési állapot rendeződéséig alacsony maradt.

Témavezető oktató: Dr.Kovács Gábor egyetemi docens

T: 7

K: 7

FELSZIVÓDÁSI VIZSGÁLATOK CONGENITALIS VITIUMBAN

Mérth István

Gyermekklinika

A szerzők azt a kérdést vetették fel, hogy a cardialis eredetű atrophia kialakulásában van-e szerepe a rossz felszívódásnak. Erre vonatkozó irodalmi közlés szerint a vér oxygen saturatioja és a xylose felszívódása között egyenes arányosság van.

Jelen munkában a xylose valamint a KJ és a Sumetrolim felszívódását vizsgálták, az anyag per os adása után fél ill. egy óra múlva vérmintákban. A passzív felszívódás a normál kontroll és a klinikailag igazolt malabsorptió-s betegcsoportokban jól elkülönült. A congenitalis vitiumban szenvedő gyermekek esetében nagy egyéni különbség mutatkozott. Ebben a csoportban a felszívódás mértéke a cyanotikus és a nem cyanotikus betegek között nem volt jellemző. A somaticus fejlettségben való elmaradás sem járt szükségképpen rossz felszívódással.

A vizsgálati eredmények alapján a congenitalis vitiumban szenvedő gyermekek sorvadása nem magyarázható egyértelműen a bélnyálkahártya absorptív kapacitásának csökkenésével. A kérdés tanulmányozásához további, többirányú vizsgálatok szükségesek.

Témavezető oktató: dr.Gyurkovits Kálmán klin.tanársegéd

T: 6

K: 6

12

Béres Imre

SZOTE Kórleletani Intézet

Napjainkig komoly erőfeszítések történtek az akut kísérletes gyomorfekélyek pontos értékelési módszerének megteremtésére, de a nagyszámú szemikvantitatív módszer ma sem jelent biztos támpontot.

Munkánk célja az volt, hogy a legtöbb kutató által alkalmazott akut kísérletes gyomorfekélyek értékelési módszerét kvantitatívvá tegyük. Kísérleteinket patkányokon és macskákon végeztük. Reserpin, phenylbutazon és cinchophen adásával, immobilizálással és Shay-módszerével patkányokban, reserpin adásával macskában idéztünk elő akut gyomorfekélyeket.

A keletkezett akut elváltozásokat oly módon értékeltük, hogy boncolás után a gyomrokat kiterítettük, préseltük, formalinba helyeztük, majd lefényképeztük. A filmet mikrofilm olvasóba vagy diavetítőbe helyeztük és a gyomrokat a keletkezett fekélyekkel együtt felnagyítottuk. A nagyított képet papírra kirajzoltuk és planimeterrel vagy kivágással lemértük a gyomor ill. a fekélyek területét, ill. súlyát. A kifekélyesedett terület nagyságát a gyomor területéhez viszonyítottuk.

Jelentős számú kísérlet alapján azt állapítottuk meg, hogy ezen új módszer objektív értékelést eredményez és alkalmas a kísérletes fekélyek befolyásolásának finom megítélésére is.

Témavezető oktató: Dr. Kékes-Szabó András egyet.adjunk

Örsváry Judit és Schmidt Márta

SZOTE Röntgen Klinika

Kísérleteinkben arra kerestünk választ, befolyásolható-e folsav előkezeléssel a röntgenbesugárzáskor fellépő leukopenia, illetve meggyorsítható-e a regeneráció már kialakult leukopenia esetén. 168 egeret vizsgáltunk 7 csoportban, különböző időben adva a folsavat. 4 csoportot sugaraztunk be 500 R-rel mélytherápiás feltételek között, a többi állat kontrolként szerepelt. Figyeltük a besugárzás utáni testsúlycsökkenést és a fehérvérsejtszám alakulását. Eredményeinket táblázatokban foglaltuk össze, illetve grafikonokon ábrázoltuk. A vizsgálatok eredménye a következő: 1. Folsav előkezelés hatására kisebb a testsúlycsökkenés. 2. Folsav előkezelés hatására a fehérvérsejtszám csökkenése kisebb. 3. Folyamatos kezelés jelentősen meggyorsítja a regenerációt. 4. Besugárzás után adott egyszeri folsav dózisnak értékelhető sugárvédő hatása nincs.

Témavezető oktató: Dr. Turai Kálmán

T: 7

K: 7

T: 9

K: 9

18

RÖNTGENVIZSGÁLATOK ANATOMIAI ÉS PATHOLÓGIÁS KÉPLETEK
MÉLYSÉGLOKALIZÁLÁSÁRA

Palotai Mariann

SZOTE RÖNTGEN KLINIKA

A szerző a jelen előadás keretében beszámol a SZOTE radiológiai pályatételében kitűzött témával kapcsolatos munkája eredményeiről.

Ismerteti a vizsgálatait során alkalmazott Szenes féle mélységlokalizáló eljárás átvilágításos, felvételi és tomographias megoldásának lényegét.

Röntgen felvételeken bemutatja a mélységlokalizálás alkalmazási területeit és demonstrálja annak jelentőségét a klinikai gyakorlatban.

Vizsgálatainak irányai :

1. Idegentestek lokalizálása. Ez döntő jelentőségű ténykedés a műtėti indikáció felállítására, a sebészeti taktika és főleg a műtét sikere, valamint a prognózis szempontjából.
2. Pathologias képletek lokalizálása : a/ diagnosztikai és differenciáldiagnostikai szempontból; továbbá b/ esetleges műtėti megoldás ; c/ sugártherápiás dózisz - számítás céljából.
3. Anatómiai képletek lokalizálása. Célja : a/ klinikai szempontból az előző pontokhoz csatlakozik ; b/ tudományos kutatás.
4. Rétegmélység előzetes meghatározása. Alkalmazásának jelentősége a tomographia metodikájában : nagyobb biztonság, filmanyag - és munkamegtakarítás, a sugárterhelés csökkentése.

Témavezető oktató : Dr Szenes Tibor professzor

T: 6

K: 6

12

ANTI-HISTAMINOK MINT INTERFERON INDUCEREK

Kovács György, Mózes Magdolna

SZOTE Mikrobiológiai Intézet

Az előző években vizsgáltuk az interferon hatására létrejövő vírusresistentia kialakulásának mechanizmusát, valamint olyan anyagokat kerestünk, melyek interferon indukáló képességgel rendelkeznek. Ilyen anyagok voltak a propiléndiamin származékok.

Jelen munkánkban a propiléndiamin származékokhoz hasonló structurával rendelkező anyagok interferon inductio hatását vizsgáltuk.

Ugy találtuk, hogy a vizsgált antihistamin hatású anyagok mindegyike indukált interferont. Az inductio mértéke az eltérő szerkezetek függvényében változott.

Vizsgáltuk továbbá néhány nem antihistamin hatású, de szerkezetében hasonlóságot mutató anyag interferon indukáló képességét is.

Témavezető: Dr. Mócs Imre
tudományos munkatárs

T: 10

K: 10

20

Meli pramin nem ind.
Nem szelíti CFP egy vegy.

ADENO-ASSOCIATED VIRUS HAEMAGGLUTININÁCIÓS KÉPESSÉ-
GÉNEK VIZSGÁLATA

Tóth Miklós

Mikrobiológiai Intézet

A 12. típusu human adenovírus egyik törzsében elektronmikroszkópos vizsgálattal 20 nm átmérőjű vírus partikulákat mutattunk ki. Ezen kisméretű vírusokat ultracentrifugálással és ultrafiltrálással megkíséreltük elválasztani az adenovirustól. A tisztított vírus fizikai és biológiai tulajdonságai alapján az adeno-associated virussal /AAV/ mutatott hasonlóságot. A 4. típusu AAV-vel szemben termelt immunsevá gátolta a vírus haemagglutinációját.

Mivel az előbbi vírus-tisztítási eljárások nagy vírus-vesztéssel jártak, új módszert vezettünk be tiszta vírusanyag előállítására, amely az AAV human O csoportba tartozó vörösvértestekhez 4°C-on történő adsorptióján, majd 37°C-on történő elutációján alapszik. Ezen módszer előnye; gyorsan és könnyen elvégezhető, és az AAV az adenovirustól veszteség nélkül elválasztható.

A human vörösvértestek 37°C-on történő 30 perces inkubációját követően a felülszóban az AAV titerét csökkentő, haemagglutinációt gátló anyag jelenlétét figyeltük meg. Megállapítottuk, hogy az AAV-t kötő vörösvértest receptorok trypsinre és neuraminidásra érzékenyek.

Témavezető oktató: Dr. Pusztai Rozália
egyetemi adjunktus

T: 10
K: 8

18

HYPOREAKTIVITÁS VIZSGÁLATA ADENOVIRUSSAL OLTOTT
CSIRKÉKBEN

Erdődi Erzsébet

Szegedi Orvostudományi Egyetem Mikrobiológiai Intézete

Intézetünkben korábbi kísérletek során megállapították, hogy human adenovírusok csirkékben átmeneti, 2-3 hétig tartó immunosuppressziót okoznak. Az eredmények arra utaltak, hogy az immunosuppresszióért az adenovírus fertőzés során termelődött interferon felelős. Ismeretes, hogy az interferon-szintézist olyan periódus követi, amely alatt egy újabb interferon induktorral nem lehet interferon termelődést kiváltani /hyperaktivitás/. Az interferon által okozott immunosuppresszió mechanizmusának megismerése céljából a hyporeaktivitás jelenségét is vizsgálni kezdtük. Megállapítottuk, hogy adenovírus oltás után 3, 4, 7 nappal levágott csirkék lépsejt tenyészeiben alacsonyabb titerű interferon indukálható, mint a kontroll sejtekben. Az oltást követő 22. napon nyert lépsejtekben termelődött interferon mennyisége azonos volt a kontroll sejtekben megfigyelt értékekkel. Az adenovírus fertőzést követően a 3., 4., 7. napon a csirkék savójában sikerült egy faktort kimutatnunk, amely in vitro hyporeaktivitást okozott. Kísérleteink alapján megállapítható, hogy csirkékben az adenovírus oltást követő hyporeaktivitás időtartama egybeesik az immunosuppresszió időtartamával.

Témavezető oktató: Dr. Berencsi Klára
egyetemi tanársegéd

T: 7
K: 6

13

AZ INFLUENZA VIRUS SZAPORODÁSÁNAK GÁTLÁSA HUMÁN
SZERVKULTURÁKBAN INTERFERON ÉS POLY I:C KOMBINÁLT
ALKALMAZÁSA ESETÉN.

Kátai Andrea és Parkas Iván
SZOTE Mikrobiológiai Intézet

Humán embrio és felnőtt eredetű szervkulturákban vizsgáltuk az interferon, a poly I:C és ezek kombinált alkalmazásának hatását az influenza vírus szaporodására. Magzati orrnyálkahártya, trachea és oesophagus szervkulturákban mind az interferon, mind pedig a poly I:C, külön-külön is gátolta az influenza vírus szaporodását. Az interferonnal előkezelt kulturákhoz adott inducer pedig még fokozottabb gátlás kialakulását eredményezte. A felnőtt eredetű orr-melléküreg nyálkahártya szervkulturákban az előzőekkel azonos dózisu interferon és poly I:C csak nagyon mérsékelt hatást fejtett ki és kombinált alkalmazásukkor észlelt gátlás mértéke is alatta maradt a magzati szervkulturákban megfigyelt értéknek. Humán decidua szervkulturákban az interferon és a poly I:C mind külön-külön, mind pedig kombinált alkalmazásukkor is hatástalannak bizonyult.

Témavezető oktató: Dr. Rosztóczy István
egyetemi tanársegéd.

T: 7
K: 6
13

A GADOLINIUMCHLORIDDAL KIVÁLTOTT RES-BLOCKADE
HATÁSMECHANISMUSÁNAK VIZSGÁLATA

Csató Miklós
SZOTE Kórélettani Intézet

A reticuloendothelialis rendszer /RES/ élettani és kórélettani szerepének vizsgálatában a RES granulopexiás aktivitásának stimulálása és deprimálása gyakran használt módszerek. A reticuloendothelialis deprimálók között bizonyos kolloidális anyagokat /Jaffe, 1931; Jancsó, 1955/, a cortisont /Bilbey és Nicol, 1958/, a methylpalmitatot /Di Luzio és Wooles, 1964/ és a ritka földfémeket /Lázár, 1972; 1973/ tartják számon. A ritka földfémek igen kis dózisban - a DL_{50} 1/20-1/50 részében - jelentős reticuloendothelialis blockade-t hoznak létre és jelentősen gátolják, ill. megszüntetik számos RES-stimuláló hatását.

Jelen vizsgálatainkban a ritka földfémű gadoliniumchlorid RES-deprimáló effectusának hatásmechanizmusát vizsgáltuk zymosannal kiváltott reticuloendothelialis stimulációban. Eredményeink amellet szólnak, hogy a RES-deprimáló hatás kifejtéséhez, a ritka földfémnek ionizált formában való jelenléte szükséges.

Témavezető: Dr. Lázár György

T: 8
K: 9
17

A VÉRLEMEZKÉK SZEREPÉNEK VIZSGÁLATA A TUS-CLEARANCE-BEN.

Somfai Attila és Hadik György

SZOTE Kórélettani Intézet

Számos munka fölveti a vérlemezkek szerepét a tus-clearance-ben. A szerzők véleménye szerint a vérlemezke aggregatio gyorsítja a particularis anyagok transportját a reticuloendothelialis rendszerbe /Sanders és mtsai, 1951; van Aken és Vreeken, 1969/. E feltételezés mellett szól az is, hogy többen a vérlemezkeszám csökkenéséről számolnak be a tus intravénás adása után /Donald és Tennent, 1975/. Ezen adatok alapján érdemesnek láttuk megvizsgálni, hogy a thrombocytá ellenes immunserummal kiváltott thrombopenia, hogyan befolyásolja a tus-clearance mértékét.

Vizsgálataink szerint egy órával a thrombocytá ellenes immunserum beadása után, amikor a thrombocytaszám nagyfokú zuhanása következik be, a tus-clearance nem változik. Huszonnégy óra múlva, hasonló fokú thrombopenia mellett, a phagocytá index /k/ értéke nő. Thrombocytá ellenes immunserummal, illetve thrombinnal végzett vizsgálataink nem támasztják alá Donald és van't Hull azon feltételezését, hogy endotoxin beadása után a tus-clearance lassulása az endotoxin hatására bekövetkező átmeneti thrombopeniával hozható összefüggésbe.

Témavezető: Dr. Lázár György

ANTITHROMBIN VIZSGÁLATOK GYERMEKKORBAN

Bartyik Katalin

Gyermecklinika

A véralvadás során keletkezett thrombin inaktiválását az antithrombin/ok/ végzi/k/. A hatás létrejöttében több tényező szerepel. Erre vonatkozóan kevés a gyermekkori adat.

Gerendás szerint, adott feltételek mellett, a folyamat elsőrendű reakciótípusnak felel meg. Vizsgálatainkban az általa kidolgozott módszert alkalmaztuk.

A módszer beállítását 20, egészséges véradó szérumával végeztük. Azt tapasztaltuk, hogy a szérum 24 óráig történő tárolása az eredményeket nem befolyásolja. A gyermekkori normálértékeket haematologiai betegségben, fejlődési rendellenességben nem szenvedő, tünetmentes gyerekek szérumából állapítottuk meg.

Jelentős antithrombin aktivitás fokozódást találtunk nephritis, Schönlein-Henoch purpura, allergiás betegségek eseteiben. Ugyancsak fokozott volt az aktivitás biokémiai és morfológiai fejlődési rendellenességek, genyedéssel járó folyamatok és postoperatív állapotok kapcsán.

Adataink arra utalnak, hogy a legkülönbözőbb gyermekkori kórállapotokban fokozott az antithrombin aktivitás.

Témavezető oktató: Dr. Virág István egyetemi adjunktus

KERINGŐ ELLENANYAGOK VIZSGÁLATA ATROPHIÁS
GASTRITISBEN ÉS ANAEMIA PERNICIOSÁBAN

Hudák János

SZOTE I. sz. Belgyógyászati Klinika

A progresszív gyomornyálkahártya pusztulás humoralis autoimmun vonatkozásait vizsgáltuk. Kontroll csoporttal összehasonlítva elemeztük az intrinsic factor-, a parietalis sejt-, a thyreoida ellenes ellenanyagok, valamint az antinuclearis factor jelenlétét atrophias gastritisben, haemotológiai eltérés nélküli gyomornyálkahártya atrophiaiban és anaemia perniciosaiban. A parietalis sejt ellenanyag, a thyreoida ellenes ellenanyag és az antinuclearis factor meghatározását indirekt immunfluorescenciás módszerrel, az intrinsic factor meghatározását pedig ARDEMANN - CHANARIN izotóp módszer módosításával végeztük. A humoralis ellenanyagok vizsgálata során nyert adatokat a betegek egyéb, az alapbetegségre vonatkozó klinikai adataival együtt értékeltük.

Témavezető oktató: Dr. Varga László egyetemi adj.

T: 9

K: 8

17

MEGFIGYELESEK A HODGKIN-KÓRRAL KAPCSOLATBAN KÜLÖNÖS
TEKINTETTEL A HUMORÁLIS IMMUNITÁS VÁLTOZÁSÁIRA

Kálmán Anna

SZOTE II. Belklinika

A Hodgkin-kóros betegek humoralis immunitásának alakulását vizsgáltuk a betegség különböző stádiumaiban.

17 betegnél végeztünk Scheidegger féle mikroimmunelektrophoresist, amellyel a serum fehérjék, elsősorban az immunoglobulinok semiquantitativ és minőségi változásait figyeltük. A vizsgálatok eredménye a következő: a betegek többségénél a betegség kezdeti stádiumaiban enyhe immunoglobulin szaporulat, a betegség progressziójával az IgM, IgA és IgG szint csökkenésével secundaer immundeficiens állapot alakul ki. A vizsgálatok gyakorlati jelentőségét az adja, hogy a secundaer immundeficiens állapot a prognosis szempontjából kedvezőtlen, ugyanakkor lehetőség nyílt a beteg szervezet ellenállóképességének támogatásával /pl. gamma-globulin adása/ a szövődmények elhárítására.

Témavezető oktató: Dr. Krizsa Ferenc egyetemi docens

Dr. Papp Ilona egyetemi tanársegéd

T: 7

K: 7

14

A SZÜLÉS UTÁNI ELLENANYAGVÁLASZ DINAMIZMUSÁNAK VIZSGÁLATA ANYA-MAGZATI INCOMPATIBILITÁS ESETEIBEN

Dolowschiák Annamária
SZOTE Vértranszfúziós Állomás

Anya-magzati ABO incompatibilitás 40 esetében "0" vércsoportu anyáktól a szülés idején és a klinikáról való távozásuk napján vett vérből párhuzamos antitest-titrálásokat végeztünk. Meghatároztuk az anti-A és anti-B isoagglutininek titerét physiológias konyhasós közegben és az incomplet típusu antitestek kimutatására maximum-titer formájában, papainnal kezelt vörösvérsejtekkel is. A szüléstől távozásukig eltelt 6-7 nap alatt az újszülött vércsoportjának megfelelő isoantitest gyakran mutatott egy titerfoknyi, néhány esetben pedig ugrásszerű, többlépcsős emelkedést. Az esetek egy részében a titeremelkedést összefüggésbe tudtuk hozni az anyai keringésből vérkenetben, Nierhaus-Betke módszerével kimutatható foetális vörösvérsejtekkel.

Eredményeinket összehasonlítottuk a laboratórium-
ban ezekből a szérumokból végzett fehérvérsejt-el-
lenanyagszűrés /HL-A/ eredményeivel. Az ezen a té-
ren eltérést mutató szérum párok általában nem vol-
tak fedésben az ABO titerértékek változásaival. Ez
a megfigyelésünk arra figyelmeztet, hogy ebben az
időszakban antigén-konkurencia is befolyással le-
het az isoagglutinin-titerek alakulására.

Témavezető oktató: Dr. Kaiser Gabriella egyemi adjunktus

T: 8
K: 8

ANTILYMPHOCYTA SAVÓK / ALS / GYULLADÁSKELTŐ AKTIVITÁ-
SÁNAK ÉS EGYES IN VITRO HATÁSAINAK ÖSSZEHASONLÍTÓ
VIZSGÁLATA

Vécsei László és Zsámboki János
Sebészeti Műtéttani Intézet és I.sz.Sebészeti Klinika

Az ALS az eddig ismert legspecifikusabb immunszuppresszív szer. Mellékhatásai azonban korlátokat szabnak klinikai felhasználhatóságának. Pl. lokális alkalmazásakor erős gyulladásos reakciót indukál. Kísérleteinkben ezt a gyulladásos reakciót tanulmányoztuk. Kecskében többszöri immunizálással és vérvétellel nyul nyirokcsomó-ellenes ALS-eket állítottunk elő. Az ALS készítményeket nyulakba ic. oltva meghatároztuk gyulladásokeltő aktivitásukat. In vitro megállapítottuk ugyanezen savóéksítmények precipitációs titerét normál nyulsavóval, nyul nyirokcsomó- és vesehomogenizátum szupernatánsával szemben, valamint hemagglutinációs titerét nyul vvt-vel szemben. Vizsgálataink szerint ALS-eink gyulladásokeltő hatása az immunizálások és vérvételek időpontjától függően változik. Az in vitro vizsgálatok arra mutatnak, hogy ALS készítményeink nemcsak az immunizáló antigénnel, hanem más szöveti antigénekkal szemben is tartalmaznak ellenanyagot. Különböző szöveti antigénekkal végzett kimerítések alapján megállapítottuk, hogy az ALS gyulladásokeltő effektusa nemcsak az immunizáló antigénnel csökkenthető. Eredményeink alapján feltételezzük, hogy az ALS lokális gyulladásokeltő hatásáért közös szöveti antigén/ek/ ellen irányuló ellenanyag(ok)/ felelős/ek/.

Témavezető oktató: Dr.Végh Pál egyetemi adjunktus

Compl. also? $2\frac{1}{2}$ — $48\frac{1}{2}$ — $48\frac{1}{2}$ max.

T: 10
K: 9

F.k.: dr. Minker Emil

purp; ad
fugge - e
spall.

①	Altorjan	18.79	19
②	Kovacs	18.69	20
③	Dux - Serti	18.41	18
④	Garamugi	18.10	17
⑤	Vicari-Zsamboki	17.92	19
⑥	Siklai-Cohn	17.84	17
⑦	Tóth M.	17.84	18
⑧	Békési S.	17.80	20
⑨	Csász	17.80	17
⑩	Agoston-Bogdan	17.70	19
⑪	Andó	17.53	17
⑫	Károly-Székely	17.40	19
⑬	Dux L.	17.50	18
⑭	Bécs	16.95	18
⑮	Székely-Hadik	16.84	18